

MAKEN BUREN DE BUURT?

EEN ONDERZOEK NAAR SOCIALE ASPECTEN VAN DE BUURT IN RELATIE TOT
BUURTTEVREDENHEID

Bachelorwerkstuk

Student: Juliette Maatman, S4224671, j.b.c.maatman@student.rug.nl

Begeleider: J.G. Nieuwenhuis, PhD

Tweede lezer: prof. dr. D.R. Veenstra

Datum: 5 juni 2024

ABSTRACT

Onderzoek naar de invloed van de sociale aspecten van een buurt op de buurttevredenheid van de buurtbewoners is niet onbekend. Veel onderzoek heeft al aangetoond dat sociale netwerken en sociale cohesie een positieve invloed hebben op de buurttevredenheid. Dit komt door de positieve effecten van sociale interactie en het ontstaan van verbondenheid in de buurt. Met alle nieuwbouwwoningen die er in de afgelopen jaren bij zijn gekomen, is het interessant om te onderzoeken of ook Nederlandse buurtbewoners elkaar nodig hebben om tevreden te zijn met de plek waar ze wonen. In dit onderzoek is gekeken naar de invloed van de omvang van het sociale netwerk in de buurt en de ervaren sociale cohesie in de buurt op de tevredenheid met de buurt. Dat is gedaan met data van het Longitudinal Internet Studies for the Social Sciences (LISS) panel, een panel dat een representatief beeld geeft van de Nederlandse samenleving. Uit de multi-pele lineaire regressie ($N = 2.581$), die voor dit onderzoek is uitgevoerd, blijkt dat de omvang van het sociale netwerk enig effect heeft op de buurttevredenheid, maar dat het effect verdwijnt zodra de sociale cohesie is toegevoegd aan het model. Opmerkelijk is dat de effecten vrij klein blijven, vooral in vergelijking met het effect van de controlevariabele reputatie. Dit kan erop wijzen dat in een individualistisch land als Nederland het sociale leven niet het belangrijkste is voor de beoordeling van de buurttevredenheid.

INHOUDSOPGAVE

Abstract	2
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
2. Theoretisch kader	6
2.1 Tevredenheid met de buurt	6
2.2 De omvang van het sociale netwerk in de buurt	6
2.3 De ervaren sociale cohesie in de buurt	7
2.4 De reputatie van de buurt, woontijd en leeftijd van de buurtbewoner	9
3. Methodes	11
3.1 Data en procedure	11
3.2 Operationalisaties	12
3.3 Analyse-opzet	14
4. Resultaten	16
4.1 Beschrijvende statistieken	16
4.2 Modevaluatie	18
4.3 Hypothesetoetsing	19
5. Conclusie en discussie	23
5.1 Conclusie	23
5.2 Discussie	25
Literatuurlijst	30
Bijlage A: Univariate statistieken	34
A.1 Bewerkingen van de dataset	34
A.2 Bewerkingen van de variabelen	35
Bijlage B: Bivariate en multivariate analyses	45
B.1 Bivariate analyses	45
B.2 Multivariate analyses	46
Bijlage C: Modeldiagnostiek	50
C.1 Assumptiecontrole	50
C.2 Extreme waarden	52
C.3 Multicollineariteit	58

1. INLEIDING

In de afgelopen jaren zijn er recordaantallen aan nieuwbouwwoningen in Nederland bijgekomen (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2024). Vanwege dit nieuwe aanbod zijn talloze mensen in nieuwe buurten komen wonen. Deze nieuwbouwwoningen zijn voorzien van de nieuwste technologieën en hebben de modernste uitstraling, maar maakt dat mensen ook tevreden met de buurt zelf? Is meer dan alleen de woning belangrijk om mensen tevreden te maken met de buurt waar ze wonen? Dat is waar dit onderzoek over gaat.

Een buurt is meer dan alleen de huizen die er staan en de beschikbare voorzieningen. Alle huizen zijn gevuld met mensen en de voorzieningen worden gebruikt door diezelfde mensen. Die mensen vormen het sociale leven in de buurt. Of ze nu allemaal vrienden zijn of niet, ze zijn er en ze maken deel uit van de buurt. De vraag is dan of deze mensen, deze buurtbewoners, bijdragen aan elkaars buurttevredenheid. Onderzoek heeft al aangetoond dat het sociale aspect van een buurt een positieve invloed heeft op de levenstevredenheid van mensen (Hoogerbrugge & Burger, 2018), de vraag is nu of het ook een positieve invloed heeft op de buurttevredenheid.

Uit onderzoek blijkt dat het sociale leven een van de aspecten is waar mensen hun tevredenheid met de buurt op beoordelen. Vele van deze onderzoeken gaan in op een combinatie van deze sociale aspecten, zoals het sociale netwerk, sociale steun en veiligheid (Ciorici & Dantzler, 2018; Dassopoulos & Monnat, 2011; Grogan-Kaylor et al., 2006; Hur & Morrow-Jones, 2008; Permentier et al., 2011). In tegenstelling tot deze onderzoeken, kijkt dit onderzoek in eerste instantie naar de invloed van slechts één sociaal aspect: de invloed van de omvang van het sociale netwerk in de buurt. In een land als Nederland, waar de digitalisering al vergevorderd is en waar de maatschappij vrij individualistisch is (*Country Comparison Tool*, z.d.; Ministerie van Algemene Zaken, 2023), is het juist interessant om te kijken of een groter sociaal netwerk van burens leidt tot een grotere buurttevredenheid. De digitalisering maakt het immers mogelijk om een sociaal netwerk dat ver buiten de buurt reikt op te bouwen en de individualisering kan een

beperking van sociale netwerken impliceren. Hebben mensen in deze tijd nog wel burens nodig om tevreden te zijn met de buurt of redden ze zich prima alleen?

Eerder onderzoek heeft aangetoond dat het sociale netwerk invloed heeft op de sociale cohesie (Stafford et al., 2003). De verwachting is dat een groter sociaal netwerk leidt tot een grotere ervaren sociale cohesie (Hipp & Perrin, 2006). Deze sociale cohesie zorgt voor een gevoel van verbondenheid in de buurt: mensen helpen elkaar en vertrouwen elkaar. Die sociale cohesie, dat gevoel van verbondenheid, zorgt vervolgens voor een grotere tevredenheid met de buurt (Dassopoulos & Monnat, 2011; Salazar et al., 2023; Sampson, 1991; Vemuri et al., 2009). Met het gegeven dat sociale netwerken bepalend zijn voor de ervaren sociale cohesie in de buurt, kan sociale cohesie de rol van een tussenliggend mechanisme spelen in het effect van de omvang van het sociale netwerk in de buurt op de buurttevredenheid.

De probleemstelling van dit onderzoek is: *Wat is de invloed van de omvang van het sociale netwerk in de buurt op de tevredenheid met de buurt? Wat is de rol van de ervaren sociale cohesie in de buurt?* In het onderzoek is gekeken naar de mechanismes die een verklaring bieden voor de tevredenheid met de buurt. Vervolgens is getoetst of van deze verklaringen sprake is in de Nederlandse populatie. Daarvoor is gebruikgemaakt van data van het *Longitudinal Internet Studies for the Social Sciences* (LISS panel), een panel dat een representatief beeld geeft van de Nederlandse samenleving (*LISS Panel - LISS Panel, 2023*). De gebruikte data zijn verzameld in juli 2020 en bevatten ruim 2.500 respondenten tussen de leeftijd van 18 en 95 jaar.

2. THEORETISCH KADER

2.1 TEVREDENHEID MET DE BUURT

De tevredenheid met de buurt is het hoofdonderwerp van dit onderzoek, het is daarom van belang de definitie hiervan helder te hebben. Tevredenheid met de buurt betekent dat mensen tevreden zijn met de plek waar ze wonen. Mensen zullen tevredener zijn met de buurt wanneer de huidige situatie dichterbij de wenselijke situatie komt (Ciorici & Dantzer, 2018). Over het algemeen beoordelen mensen de situatie op twee aspecten: het fysieke en het sociale (Ciorici & Dantzer, 2018; Hur & Morrow-Jones, 2008; Mouratidis, 2020). Fysieke aspecten hebben te maken met onder andere de hoeveelheid groen in de buurt en het aanbod aan lokale voorzieningen (Hur & Morrow-Jones, 2008; Mouratidis, 2020). De sociale aspecten van leven in de buurt gaan in op onderwerpen als de veiligheid in de buurt en de sociale interactie die buurtbewoners onderling hebben (Hur & Morrow-Jones, 2008; Mouratidis, 2020). Wanneer de huidige fysieke en sociale aspecten van de buurt in overeenstemming zijn met de wenselijke aspecten ervaart de buurtbewoner een hoge tevredenheid met de buurt. Een hoge tevredenheid met de buurt betekent dat buurtbewoners op een plek wonen die (grotendeels) voldoet aan hun wensen. Dat is mogelijk gemaakt door de fysieke en sociale aspecten van die buurt. Dit onderzoek gaat alleen in op het sociale aspect van de buurt, in de vorm van het sociale netwerk en de sociale cohesie.

2.2 DE OMVANG VAN HET SOCIALE NETWERK IN DE BUURT

In dit onderzoek staat het effect van de omvang van het sociale netwerk in de buurt centraal. Sociale netwerken bestaan uit mensen die op een bepaalde manier met elkaar verbonden zijn (Borgatti et al., 2018; Guest & Wierzbicki, 1999). Dit onderzoek kijkt specifiek naar de verbindingen tussen mensen die ontstaan door sociale interactie in de vorm van visite en het bespreken van iets persoonlijks. Deze vormen van sociale interactie duiden op het delen van sentiment met de ander, wat een sterke band aangeeft tussen degenen die deze actie uitvoeren (Guest & Wierzbicki, 1999). Regelmatig bij elkaar op visite gaan en iets persoonlijks bespreken duiden erop dat de betrokken buurtbewoners in elkaars sociale netwerk zitten. In dit onderzoek gaat het niet alleen om het bestaan van dit sociale netwerk, maar vooral om het

aantal buren waaruit dit sociale netwerk bestaat. De probleemstelling heeft immers betrekking op de invloed van de omvang van het sociale netwerk in de buurt op de tevredenheid met de buurt.

Een groter sociaal netwerk binnen de buurt leidt tot meer sociale interactie binnen de buurt (Xu et al., 2021). Sociale interactie is een onderdeel van het sociale aspect waarop mensen hun buurt beoordelen. Dit sociale aspect omvat meer dan alleen sociale interactie, maar sociale interactie maakt wel onderdeel uit van de beoordeling van de tevredenheid met de buurt. Als deze sociale interactie goed en omvangrijk is, leidt dat tot een grotere tevredenheid met de buurt (Hur & Morrow-Jones, 2008). Vanuit deze redenering is een rechtstreeks positief verband tussen de omvang van het sociale netwerk in de buurt en de tevredenheid met de buurt te vinden. De daarbij behorende hypothese luidt: *naarmate een buurtbewoner meer buren in zijn sociale netwerk heeft, zal deze buurtbewoner een grotere tevredenheid met de buurt ervaren*. Deze hypothese is het te onderzoeken hoofdeffect van dit onderzoek. Het is mogelijk dat de sociale cohesie in de buurt dit effect gedeeltelijk verklaart. De volgende paragraaf gaat in op dit verband.

2.3 DE ERVAREN SOCIALE COHESIE IN DE BUURT

Sociale cohesie is een buurteigenschap; sociale netwerken zijn interpersoonlijke relaties (McNeill et al., 2006; Vemuri et al., 2009). Het begrijpen van het verschil tussen deze twee concepten is cruciaal voor dit onderzoek. Sociale cohesie gaat over de gehele sociale omgeving en er zijn veel sociologische termen die een invulling geven aan het begrip. In dit onderzoek is sociale cohesie gedefinieerd als de mate van verbondenheid in de buurt (McNeill et al., 2006). Die verbondenheid heeft betrekking op onder meer de gedeelde waarden in en de gedeelde opvattingen over de buurt (McNeill et al., 2006). De verbondenheid kan zich ook uiten in de vorm van onderling vertrouwen en respect en onderlinge hulp (Stafford et al., 2003). De sociale cohesie in de buurt blijkt een positief effect te hebben op de tevredenheid met de buurt (Sampson, 1991; Vemuri et al., 2009).

Sociale netwerken worden ook wel beschouwd als de structurele dimensie van sociale cohesie (Stafford et al., 2003; Wickes et al., 2018). De andere dimensie van sociale cohesie is de cognitieve dimensie. Deze dimensie ontstaat vanuit de structurele dimensie (Stafford et al., 2003). Op het moment dat binnen een buurt sociale netwerken bestaan, kan gekeken worden naar de kwaliteit van deze netwerken (Stafford et al., 2003). De kwaliteit bepaalt vervolgens de cognitieve dimensie van sociale cohesie. Deze cognitieve dimensie is wat de tweede hypothese van dit onderzoek test. Het gaat hierbij om de aspecten van verbondenheid die het concept van sociale cohesie vormgeven. Met het gegeven dat een groter sociaal netwerk in de buurt resulteert in een sterkere sociale cohesie in de buurt (Hipp & Perrin, 2006), blijkt er een positieve relatie tussen de omvang van het sociale netwerk in de buurt en de sociale cohesie in de buurt te bestaan. Die sociale cohesie leidt tot een grotere tevredenheid met de buurt (Sampson, 1991; Vemuri et al., 2009).

Dat sterkere sociale cohesie resulteert in een grotere tevredenheid met de buurt staat in de literatuur niet ter discussie. Verschillende studies hebben dit effect onderzocht en vonden een significant resultaat (Dassopoulos & Monnat, 2011; Salazar et al., 2023; Sampson, 1991; Vemuri et al., 2009). Sociale cohesie in de buurt brengt onder andere vertrouwen, gedeelde waarden, respect en praktische steun. Dit zijn allemaal factoren met een positief effect op de tevredenheid met de buurt. Een buurtbewoner die dit sterke gevoel van sociale cohesie ervaart, bevindt zich in een wenselijke situatie in de buurt. Zoals eerder besproken, draagt deze wenselijke situatie bij aan de tevredenheid met de buurt. Op die manier is er sprake van een positief effect van sociale cohesie in de buurt op de tevredenheid met de buurt.

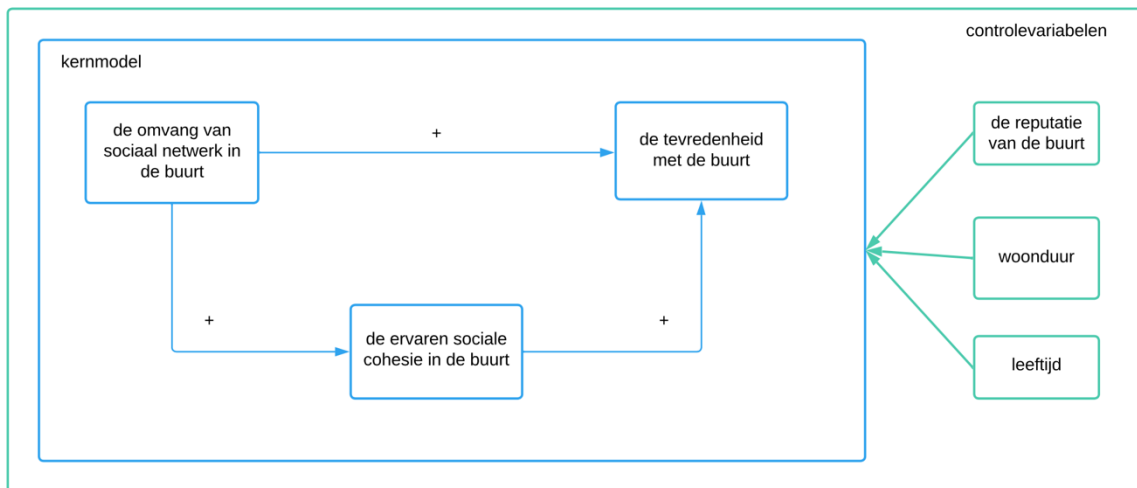
De tweede hypothese van dit onderzoek volgt uit deze paragraaf en luidt: *de sociale cohesie die een buurtbewoner ervaart in de buurt biedt een gedeeltelijke verklaring van het positieve effect van de omvang van het sociale netwerk in de buurt van de buurtbewoner op de tevredenheid met de buurt die de buurtbewoner ervaart.*

2.4 DE REPUTATIE VAN DE BUURT, WOONDUUR EN LEEFTIJD VAN DE BUURTBEWONER

Aan het conceptueel model (figuur 1) zijn drie controlevariabelen toegevoegd: de reputatie van de buurt, de woonduur en de leeftijd van de buurtbewoner. De reputatie van de buurt lijkt misschien op de tevredenheid met de buurt, maar er is een belangrijk verschil tussen deze twee concepten. De beoordeling van de tevredenheid met de buurt is veelal subjectief (Permentier et al., 2011). De beoordeling van de reputatie van de buurt vindt plaats op basis van objectieve waarnemingen zoals het inkomensniveau en de verdeling van etnische groepen (Permentier et al., 2011). Echter, het is wel zo dat deze concepten samenhangen: een negatieve reputatie van de buurt kan resulteren in een lagere tevredenheid met de buurt (Mouratidis, 2020; Permentier et al., 2011). Een slechte reputatie van de buurt kan duiden op een achtergestelde buurt, in dat geval voldoet de buurt wellicht niet aan de wenselijke situatie en zijn de buurtbewoners minder tevreden over de buurt (Mouratidis, 2020; Permentier et al., 2011). Waar de reputatie van de buurt iets zegt over de buurt, zeggen de woonduur en de leeftijd iets over de buurtbewoner. Deze kenmerken van de buurtbewoner kunnen ook invloed hebben op de effecten.

De woonduur kan invloed hebben op de contacten die iemand heeft in de buurt, op het sociale netwerk in de buurt. Een langere woonduur maakt het beter mogelijk sociale relaties op te bouwen (Sampson, 1991). De woonduur kan ook richting geven aan de tevredenheid met de buurt, omdat een langere woonduur kan duiden op een grotere tevredenheid met de buurt (Ringel & Finkelstein, 1991). De leeftijd kan invloed hebben op de mate waarin mensen omgaan met hun buren (Guest & Wierzbicki, 1999). Oudere mensen hebben vaak meer sociale contacten in de buurt dan jongere mensen vanwege mobiliteitsredenen (Guest & Wierzbicki, 1999). Jongeren gaan wat makkelijker de buurt uit dan ouderen en kunnen zo een sociaal netwerk dat bestaat uit personen buiten de buurt opbouwen.

Figuur 1: conceptueel model

3. METHODEN

3.1 DATA EN PROCEDURE

Dit onderzoek maakt gebruik van de data van het Longitudinal Internet studies for the Social Sciences (LISS) panel. Centerdata (Tilburg University, Nederland) beheert het LISS panel. Centerdata is een onafhankelijk non-profit onderzoeksinstituut (Centerdata, 2024). Het panel bestaat sinds 2007 en sindsdien krijgen de leden maandelijks de vraag een of meerdere onlinevragenlijsten in te vullen (*About Us - LISS Panel, 2023*). Voor het invullen van de vragenlijsten ontvangen panelleden een financiële vergoeding (*How It Works - LISS Panel, 2023*). De verzamelde data zijn toegankelijk voor onderzoekers en beleidsmakers uit verschillende velden (*About Us - LISS Panel, 2023*).

De data geven een representatief beeld van de Nederlandse samenleving (*LISS Panel - LISS Panel, 2023*). In het gehele panel zitten 7.500 personen van 16 jaar of ouder uit 5.000 huishoudens (*How It Works - LISS Panel, 2023*). De panelleden zijn uitgenodigd om mee te doen, zelfregistratie is niet mogelijk (*How It Works - LISS Panel, 2023*). Indien nodig hebben mensen een computer en een internetverbinding gekregen om het invullen van de vragenlijsten mogelijk te maken (*How It Works - LISS Panel, 2023*). Het uitnodigen en bieden van middelen om de vragenlijsten in te vullen is een werkwijze die zich onderscheidt van de werkwijze van andere panels (*How It Works - LISS Panel, 2023*). Dat maakt het LISS panel uniek.

In dit onderzoek is gebruikgemaakt van de vragenlijst over *neighbourhood perceptions*, de buurtbeleving. Deze vragenlijst biedt inzicht in hoe mensen de buurt beleven en hoe dat op individueel niveau invloed heeft (*LISS Panel Data Archive | Survey Data Netherlands, z.d.*). In juli 2020 is de vragenlijst online verstuurd aan de panelleden en hebben zij twee herinneringen ontvangen om de vragenlijst in te vullen (*LISS Panel Data Archive | Survey Data Netherlands, z.d.*). De panelleden die de vragenlijst hebben ontvangen zijn gekozen uit een random selectie onder alle panelleden van 18 jaar en ouder (*LISS Panel Data Archive | Survey Data Netherlands, z.d.*). In totaal hebben 3.332 panelleden de vragenlijst ontvangen en heeft bijna 80% (2.661 panelleden) van hen de vragenlijst ingevuld (*LISS Panel Data Archive | Survey*

Data Netherlands, z.d.). Er is geen nadere informatie over de 669 respondenten die de vragenlijst niet hebben ingevuld.

De dataset die hoort bij de vragenlijst over buurtbeleving is samengevoegd met de dataset achtergrondvariabelen uit datzelfde jaar. Op die manier is het mogelijk ook de leeftijd van de respondent mee te nemen in het model en de analyses. Van de 2.661 respondenten die de vragenlijst hebben ingevuld, zijn er uiteindelijk 2.581 (97%; 77% van de panelleden die de vragenlijst hebben ontvangen) meegenomen in dit onderzoek. Dat is omdat er twee selecties zijn gemaakt op de dataset. Allereerst zijn respondenten uit de dataset gehaald omdat zij op een of meerdere vragen geen antwoord hebben gegeven ($N = 6$). Vervolgens is gecontroleerd op extreme waarden, waarna nog eens 74 respondenten uit de dataset zijn gehaald, deze procedure is toegelicht in bijlage C.2.

3.2 OPERATIONALISATIES

In het onderzoeksmodel zijn zes variabelen opgenomen: vijf daarvan komen uit de vragenlijst over buurtbeleving en de zesde is 'leeftijd' uit de achtergrondvariabelen. Deze paragraaf geeft inzicht in de operationalisaties die zijn uitgevoerd op de variabelen. Zoals in de vorige paragraaf is aangegeven, zijn tachtig respondenten uit de oorspronkelijke dataset gehaald omdat zij op een of meerdere variabelen geen respons hebben gegeven of omdat zij zijn geïdentificeerd als extreme waarde. In bijlage A.2 zijn de frequentieverdelingen en betrouwbaarheidsanalyses weergegeven.

TEVREDENHEID MET DE BUURT

De tevredenheid met de buurt is gemeten met de vraag 'Hoe ontevreden of tevreden bent u met uw buurt?'. Respondenten konden antwoord geven op een schaal van 0 tot en met 10, waarbij 0 stond voor helemaal ontevreden en 10 voor helemaal tevreden. Er zijn geen veranderingen uitgevoerd op deze variabele.

DE OMVANG VAN HET SOCIALE NETWERK IN DE BUURT

De omvang van het sociale netwerk is gemeten met twee vragen die voor dit onderzoek zijn samengevoegd. De vragen zijn: 'Hoeveel buurtbewoners komen er wel eens bij u over de vloer?' en 'Met hoeveel buurtbewoners bespreekt u wel eens iets persoonlijks (bijvoorbeeld uw gezondheid, familie of werk)?'. Op beide vragen konden mensen antwoord geven aan de hand van vijf antwoordcategorieën: (1) 0; (2) 1-2; (3) 3-4; (4) 5-6; (5) 6 of meer. In deze antwoordcategorieën zit overlap, categorie 4 en 5 bevatten beide de optie '6 burens'. Hier kan niets meer aan gedaan worden.

De twee vragen hebben een onderlinge correlatie van 0,657 waarmee ze goed samengevoegd kunnen worden tot een variabele, om zo meer informatie te krijgen over het sociale netwerk van de respondenten. De schaalscore geeft het gemiddelde antwoord op de vragen per respondent. Dankzij deze schaalscore kan de variabele nu als continu beschouwd worden. Een hogere score betekent nog steeds dat de omvang van het sociale netwerk in de buurt groter is.

DE ERVAREN SOCIALE COHESIE IN DE BUURT

Sociale cohesie is een breed begrip, zoals ook al is besproken in het vorige hoofdstuk. Om zo veel mogelijk van dat begrip meetbaar te maken en mee te kunnen nemen in dit onderzoek, is ervoor gekozen vijf stellingen uit de data samen te voegen. Dat zijn de stellingen: 'De mensen in deze buurt helpen elkaar.'; 'De mensen in de buurt kun je vertrouwen.'; 'Mensen in deze buurt delen dezelfde waarden.'; 'Mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks.' (gespiegeld) en 'In deze buurt gaat men op een prettige manier met elkaar om.' Respondenten konden antwoord geven op een schaal van 1 tot en met 5 waarbij 1 helemaal oneens betekende en 5 helemaal eens. De schaalscore ($\alpha = 0,849$) is gemaakt van weer de gemiddelde score van de respondent op alle vijf de stellingen. Een hogere score duidt op grotere ervaren sociale cohesie in de buurt.

CONTROLEVARIABLEN: DE REPUTATIE VAN DE BUURT, WOONDUUR EN LEEFTIJD

De reputatie van de buurt is gemeten met de vraag 'In iedere plaats zijn er buurten die bij de meeste mensen een goede reputatie hebben, en andere buurten met een slechte reputatie. Wat denkt u, wat voor een reputatie heeft uw buurt?' De antwoordmogelijkheden hierbij waren 0 (zeer slechte reputatie) tot en met 10 (zeer goede reputatie). Er zijn geen aanpassingen gedaan aan deze variabele. Op de variabele leeftijd is ook geen verandering uitgevoerd. Tussen de 18 en 95 jaar is elke leeftijd terug te vinden in de dataset.

De woonduur van de respondent is gemeten met de vraag 'Hoe lang woont u al in deze buurt?' De antwoordcategorieën waren als volgt: (1) tot 1 jaar; (2) 1 tot 2 jaar; (3) 2 tot 5 jaar; (4) 5 tot 10 jaar; (5) 10 tot 20 jaar en (6) 20 jaar of langer. Deze variabele is gehercodeerd naar de volgende waarden: (1) 1 jaar; (2) 1,5 jaar; (3) 3,5 jaar; (4) 7,5 jaar; (5) 15 jaar en (6) 30 jaar. Voor categorieën 1 tot en met 5 is gekozen voor het middelste getal van de oorspronkelijke antwoordcategorieën, categorie 6 is 30 jaar geworden. Dit is een logische keuze omdat ruim 80 procent van de respondenten die deze categorie hebben gekozen 55 jaar of ouder zijn. Er is gecontroleerd voor een hercodering naar 25 of 35 jaar, maar dat gaf minimale verschillen ten opzichte van de hercodering naar 30 jaar. Met deze verandering van woonduur is de schaal van de variabele continu en hebben de waarden een duidelijkere betekenis. Het is van belang rekening te houden met deze hercodering in het vervolg van het onderzoek.

3.3 ANALYSE-OPZET

Om de twee hypothesen te toetsen en daarmee de onderzoeksvraag te beantwoorden, is een multipele lineaire regressie uitgevoerd. Daarvoor volgt eerst een bespreking van de univariate en bivariate statistieken. Daarna volgen de modelassumpties voor een lineaire regressie en ook de multicollineariteit en de extreme waarden. Tot slot volgt de uitvoering de multipele lineaire regressie.

Voor dit onderzoek zijn vier modellen geschat, drie van deze modellen hebben de tevredenheid met de buurt als afhankelijke variabele (model 1, 2 en 4) en één model heeft de ervaren sociale cohesie als

afhankelijke variabele (model 3) om te controleren op het mediatie-effect. In alle modellen zijn altijd de controlevariabelen meegenomen. Modellen 1, 2 en 4 hebben tevredenheid met de buurt als afhankelijke variabele en schatten de effecten van de andere vijf variabelen op de tevredenheid met de buurt. Model 1 bevat alleen de controlevariabelen en de tevredenheid met de buurt. In model 2 is de omvang van het sociale netwerk toegevoegd. Vanuit dit model kan de eerste hypothese getoetst worden. Model 4 bevat dezelfde variabelen en de sociale cohesie. Om de tweede hypothese te toetsen is model 3 nodig. Het derde model heeft de ervaren sociale cohesie als afhankelijke variabele en bevat daarnaast de controlevariabelen en de omvang van het sociale netwerk. Aan de hand van dit model kan gekeken worden in hoeverre een effect te vinden is van de omvang van het sociale netwerk op de sociale cohesie. Vervolgens kan samen met het vierde model bepaald worden in hoeverre sprake is van een mediatie-effect door de ervaren sociale cohesie.

4. RESULTATEN

4.1 BESCHRIJVENDE STATISTIEKEN

UNIVARIATE STATISTIEKEN

In tabel 1 zijn de univariate statistieken weergegeven van alle variabelen die zijn opgenomen in het model. Daaruit blijkt dat de respondenten vrij tevreden zijn met de buurt waarin ze wonen, het gemiddelde (M) cijfer dat is gegeven is 7,86 (met een standaarddeviatie (SD) van 1,33). Dit is ook terug te zien in figuur A2 (bijlage A.2), die duidelijk maakt dat veel respondenten een 7 of hoger geven voor buurttevredenheid. Het lijkt er daarom op dat de respondenten over het algemeen tevreden zijn met hun buurt.

Uit het gemiddelde op het sociale netwerk blijkt dat mensen een klein groepje burens om zich heen hebben die zich in het sociale netwerk van de respondent bevinden. De variabele geeft het gemiddelde van twee antwoorden en met de oorspronkelijke categorieën zou het gemiddelde van 2,67 ($SD = 1,15$) duiden op tussen de 1 en 4 buurtbewoners in het sociale netwerk. De gemiddelde score op de ervaren sociale cohesie in de buurt is 3,60 ($SD = 0,73$), wat betekent dat respondenten de sociale cohesie als positief ervaren in de buurt. Met de oorspronkelijke categorieën kan een score van 3,6 tussen neutraal (3) en eens (4) in liggen.

Tot slot, net als de buurttevredenheid is ook de reputatie van de buurt ook vrij hoog beoordeeld ($M = 7,64$; $SD = 1,68$). In het histogram (figuur A4 in bijlage A.2) is te zien dat het merendeel van de respondenten een 7 of hoger geeft aan de buurt en dat is terug te zien in het gemiddelde. Verder blijkt dat de gemiddelde respondent van middelbare leeftijd is, met een gemiddelde leeftijd van 55,54 jaar ($SD = 17,25$). Dat verklaart wellicht ook het gemiddelde van de woonduur in de buurt van de respondent, die is gemiddeld 17,71 jaar ($SD = 11,27$).

Tabel 1: Beschrijving van de in de analyse opgenomen variabelen: gemiddelde (standaarddeviatie), minimum- en maximumwaarde ($N = 2.581$)

<i>Variabele</i>	<i>Gemiddelde (standaarddeviatie)</i>	<i>Minimum</i>	<i>Maximum</i>
Tevredenheid	7,86 (1,33)	2	10
Sociaal netwerk	2,67 (1,15)	1	5
Sociale cohesie	3,60 (0,73)	1	5
Reputatie	7,64 (1,68)	0	10
Woontuur	17,71 (11,27)	1	30
Leeftijd	55,54 (17,25)	18	95

BIVARIATE STATISTIEKEN

Tabel 2 geeft inzicht in de Pearson's correlaties tussen alle variabelen in het model. Alle correlaties blijken significant en positief wat betekent dat wanneer de ene variabele hoger is, de andere variabele ook hoger is. Dit ligt in lijn met de theorie die in hoofdstuk 2 is besproken en ook met de opgestelde hypothesen. De hypothesen veronderstellen immers dat een hogere score op, bijvoorbeeld, de omvang van het sociale netwerk in de buurt samenhangt met een hogere score op de tevredenheid met de buurt.

De eerste opvallende correlaties (r) zijn die tussen de tevredenheid met en de reputatie van de buurt ($r = 0,678$) en de ervaren sociale cohesie en de reputatie ($r = 0,534$). Deze hoge correlaties laten zien dat de reputatie een belangrijke rol blijkt te spelen in het model. Het is daarom goed dat deze variabele is opgenomen als controlevariabele. Ten tweede valt op dat de afhankelijke variabele (tevredenheid) een sterkere samenhang met de mediatie-variabele (sociale cohesie) heeft ($r = 0,570$) dan met de onafhankelijke variabele (sociaal netwerk; $r = 0,305$). Dat zou kunnen betekenen dat sociale cohesie in de lineaire regressie een grotere rol gaat spelen dan het sociale netwerk. Tot slot, de vrij sterke correlatie tussen het sociale netwerk en de sociale cohesie ($r = 0,494$) laat zien dat deze twee variabelen samenhangen. Er is waarschijnlijk een verband tussen de waarden op deze variabelen, wat nodig is voor de mediatie-analyse van dit onderzoek.

Tabel 2: Correlaties van alle variabelen die zijn opgenomen in het model ($N = 2.581$)

	1. Tevredenheid	2. Netwerk	3. Cohesie	4. Reputatie	5. Woonduur	6. Leeftijd
1. Tevredenheid	-					
2. Sociaal netwerk	0,305*	-				
3. Sociale cohesie	0,570*	0,494*	-			
4. Reputatie	0,678*	0,308*	0,534*	-		
5. Woonduur	0,165*	0,237*	0,107*	0,156*	-	
6. Leeftijd	0,226*	0,197*	0,099*	0,248*	0,462*	-

* significant bij $p < 0,01$; tweezijdige toets

4.2 MODELEVALUATIE

MODELASSUMPTIES, MULTICOLLINEARITEIT EN EXTREME WAARDEN

In bijlage C.1 zijn alle assumpties besproken waaraan het model moet voldoen voor de lineaire regressie.

De assumptie van onafhankelijke observaties is niet geschonden. De gestandaardiseerde residuen zijn normaal verdeeld, er is daarom ook geen schending van de normaliteitsassumptie. Van de assumpties van lineariteit en homoscedasticiteit is onvoldoende schending om te stellen dat een lineaire regressie niet uitgevoerd mag worden met deze modellen. Uit de assumptiecontrole volgt dat een lineaire regressie mogelijk is. Voor een goed model is het ook van belang dat er geen sprake is van multicollineariteit. In bijlage C.3 is dit gecontroleerd aan de hand van de *Variance Inflation Factor* (VIF) waarden, die staan weergegeven in tabel C5. Een VIF-waarde van boven de 2 kan duiden op multicollineariteit en dat kan een probleem zijn voor het model omdat dan meerdere predictoren hetzelfde deel verklaren. De VIF-waarden blijken echter allemaal tussen de 1,3 en 1,7 te liggen en daarom is er geen sprake van multicollineariteit in het model.

De aanwezigheid van extreme waarden in het model kan een vertekend beeld geven. Daarom is daar uitgebreid onderzoek naar gedaan in bijlage C.2. Er zijn vijf maten gebruikt om te controleren op extreme waarden: de DFFIT, DFBETA, gestandaardiseerde residuen, *leverage* en *Cook's distance*. Op basis van de gestandaardiseerde residuen, de leverage en *Cook's distance* zijn 74 extreme waarden uit de dataset verwijderd. Het resultaat daarvan is dat de gestandaardiseerde residuen beter normaal verdeeld zijn (normaliteitsassumptie), de gecorrigeerde R^2 is groter geworden voor de modellen 1, 2 en 4 en de

betrouwbaarheidsintervallen van de regressiecoëfficiënten zijn ook kleiner geworden. Het model is verbeterd na het verwijderen van de extreme waarden.

4.3 HYPOTHESETOETSING

De eerste hypothese veronderstelt een positief effect van de omvang van het sociale netwerk in de buurt op de tevredenheid met de buurt. Dit effect is getoetst in model 2 in tabel 3, waaruit blijkt dat inderdaad sprake is van een positief effect van het sociale netwerk op de tevredenheid ($b = 0,110$; $p < 0,001$). De resultaten ondersteunen de hypothese: wanneer een buurtbewoner een buur meer in zijn sociale netwerk heeft, betekent dit een hogere tevredenheid met de buurt. Geen burenen in het sociale netwerk (score 1) zorgt voor een toename van 0,110 op de buurttevredenheid; vijf burenen in het sociale netwerk (score 4) zorgt voor een toename van 0,440 op de buurttevredenheid. Dat betekent dat elke twee burenen meer in het sociale netwerk zorgen voor een extra toename van 0,110 op de tevredenheid met de buurt. De mogelijke scores op de tevredenheid met de buurt lopen van 0 tot en met 10. Een toename van maximaal 0,550 (score 5) als gevolg van de omvang van het sociale netwerk is niet heel groot. Het is zelfs bijna gelijk aan het effect van de reputatie van de buurt ($b = 0,501$; $p < 0,001$) in hetzelfde model (model 2). Hiervoor geldt dat bij elk punt, waarmee de reputatie van de buurt hoger wordt beoordeeld, sprake is van een toename van 0,501 op de tevredenheid met de buurt. Relatief gezien is het effect van de omvang van het sociale netwerk op de buurttevredenheid vrij klein. Het sociale netwerk blijkt ook niet veel toe te voegen aan de verklaring van de tevredenheid met de buurt. De gecorrigeerde R^2 is in model 2 ($R^2_a = 0,472$) met slechts 0,008 gestegen ten opzichte van model 1.

De tweede hypothese veronderstelt dat het positieve effect van het sociale netwerk op de tevredenheid gedeeltelijk verklaard kan worden door de sociale cohesie die de buurtbewoner ervaart in de buurt. De eerste vraag is of er een effect is van het sociale netwerk op de sociale cohesie. Daarvoor is model 3 in tabel 3 geschat. In dit model is de ervaren sociale cohesie de afhankelijke variabele en het sociale netwerk de onafhankelijke variabele. Zo kan gekeken worden of het sociale netwerk invloed heeft op de sociale cohesie. Dat effect blijkt er te zijn: hoe groter het sociale netwerk van een buurtbewoner, hoe meer

sociale cohesie de buurtbewoner ervaart ($b = 0,240$; $p < 0,001$). Een groter sociaal netwerk in de buurt betekent een grotere sociale cohesie in de buurt. Bij de maximale score op de omvang van het sociale netwerk (score 5) wordt de sociale cohesie met 1,2 hoger ervaren. De variabele loopt van 1 tot en met 5, een maximaal effect van 1,2 is op die schaal vrij groot. Uit de gecorrigeerde R^2 (0,411) van dit model blijkt dat de controlevariabelen en het sociale netwerk een vrij goede verklaring bieden voor de sociale cohesie.

Om vervolgens te controleren of sprake is van een mediatie-effect kan model 4 in tabel 3 worden gebruikt. Dit model bevat alle variabelen die mogelijk invloed hebben op de tevredenheid met de buurt. In model 4 blijkt het sociale netwerk een niet-significant, negatief effect te hebben op de tevredenheid met de buurt ($b = -0,021$; $p = 0,258$). Een effect dat zo klein en niet significant is, betekent dat in de populatie waarschijnlijk geen verband tussen het sociale netwerk en de tevredenheid in de buurt te vinden zal zijn. Door de toevoeging van de sociale cohesie vervalt het effect van het sociale netwerk dat wel bestond in model 2. Dit toont aan dat er sprake is van een mediatie: de sociale cohesie neemt het oorspronkelijke effect van het sociale netwerk over. Dat doet de sociale cohesie met een vrij groot effect ($b = 0,543$; $p < 0,001$). Wanneer de buurtbewoner een grotere sociale cohesie ervaart, zal dat een grotere tevredenheid met de buurt betekenen. Hiermee is voor de tweede hypothese ook ondersteuning gevonden. Uit de gecorrigeerde R^2 van dit model (0,525) blijkt ook dat de sociale cohesie een deel van de variantie verklaard in het model. Door de toevoeging van de sociale cohesie aan het model is de gecorrigeerde R^2 toegenomen met 0,053 en dat is een grotere toename in de verklaarde variantie dan het sociale netwerk deed in model 2 ($R^2_o = 0,472$; een verandering van 0,008 ten opzichte van model 1).

Het is duidelijk dat het sociale netwerk en de sociale cohesie een effect hebben op de tevredenheid met de buurt, maar uit de proportie verklaarde variantie (de gecorrigeerde R^2) blijkt dat er een andere variabele moet zijn die een nog grotere invloed heeft op de buurttevredenheid. De controlevariabelen blijken al in model 1 een gecorrigeerde R^2 van 0,464 te geven. In dat model is te zien dat de reputatie van de buurt duidelijk het grootste effect heeft ($b = 0,521$; $p < 0,001$) en in de modellen daarna blijft dit zo. Het effect van de reputatie is niet direct te vergelijken met de effecten van de andere variabelen in de

modellen omdat de variabelen op verschillende schalen zijn gemeten. Dit zou wel kunnen met de gestandaardiseerde coëfficiënten zoals weergegeven in tabel B4 (bijlage B.2). Daaruit blijkt dat wanneer de variabelen op dezelfde schaal met elkaar worden vergeleken, de reputatie in alle modellen het grootste effect heeft op de tevredenheid met de buurt. Dat de reputatie van de buurt een belangrijke rol speelt in de buurt is ook nog terug te zien in de proportie verklaarde variantie wanneer reputatie de enige variabele in het model is. De gecorrigeerde R^2 is dan 0,459 (zie tabel B5). De rol van de andere twee controlevariabelen – woonduur en leeftijd – blijkt minder aanzienlijk. Deze variabelen hebben kleine effecten in de modellen, ook wanneer er rekening wordt gehouden met de schalen (bijvoorbeeld 30 jaar woonduur of een leeftijd van 75 jaar) blijven de invloeden van woonduur en leeftijd op de tevredenheid met de buurt beperkt.

Tabel 3: Resultaten van een regressieanalyse met tevredenheid als afhankelijke, sociaal netwerk als onafhankelijke en sociale cohesie als medierende variabele (N = 2.581)

	Model 1 ^a		Model 2 ^a		Model 3 ^b		Model 4 ^a	
	b (SE)	p	b (SE)	p	b (SE)	p	b (SE)	p
Intercept	3,606*** (0,098)	< 0,001	3,521*** (0,098)	< 0,001	1,688*** (0,057)	< 0,001	2,604*** (0,108)	< 0,001
Reputatie	0,521** (0,012)	0,009	0,501*** (0,012)	< 0,001	0,191*** (0,007)	< 0,001	0,397*** (0,013)	< 0,001
Woonduur	0,005** (0,002)	0,009	0,003 (0,001)	0,109	-0,001 (0,001)	0,382	0,004* (0,002)	0,048
Leeftijd	0,003* (0,001)	0,043	0,003* (0,001)	0,020	-0,003*** (0,001)	< 0,001	0,005*** (0,001)	< 0,001
Sociaal netwerk			0,110*** (0,018)	< 0,001	0,240*** (0,010)	< 0,001	-0,021 (0,018)	0,258
Sociale cohesie							0,543*** (0,032)	< 0,001
R ² adjusted	0,464		0,472		0,411		0,525	
F-change	745,878	0,000	38,310	< 0,001	450,518	< 0,001	288,329	< 0,001

* significant bij p < 0,050; ** significant bij p < 0,010; *** significant bij p < 0,001

^a afhankelijke variabele is tevredenheid met de buurt; ^b afhankelijke variabele is sociale cohesie.

5. CONCLUSIE EN DISCUSSIE

5.1 CONCLUSIE

Het doel van dit onderzoek is het beantwoorden van de probleemstelling *Wat is de invloed van de omvang van het sociale netwerk in de buurt op de tevredenheid met de buurt? Wat is de rol van de ervaren sociale cohesie in de buurt?* Om deze vragen te beantwoorden zijn twee hypothesen opgesteld: de eerste hypothese veronderstelt dat hoe groter de omvang van het sociale netwerk in de buurt is, hoe groter de tevredenheid met de buurt is; de tweede hypothese stelt dat het positieve effect in de eerste hypothese gedeeltelijk verklaard kan worden door de ervaren sociale cohesie in de buurt. Voor de beide hypothesen van dit onderzoek is ondersteuning gevonden.

Dat een groter sociaal netwerk in de buurt zorgt voor meer tevredenheid met de buurt heeft te maken met het positieve effect van de sociale interactie die ontstaat in de buurt (Hur & Morrow-Jones, 2008; Xu et al., 2021). Dit is teruggevonden in de dataset: wanneer een buurtbewoner een buur meer in zijn sociale netwerk heeft, zal hij tevredener zijn met de buurt. Dit ligt in lijn met het onderzoek van Hur & Morrow-Jones (2008). Zij vinden dat sociale interactie door communicatie een positief effect heeft op de tevredenheid met de buurt. Dit is niet helemaal te vergelijken met dit onderzoek, want in het onderzoek van Hur & Morrow-Jones (2008) is niet gekeken naar de omvang van het sociale netwerk. Wel valt op dat ook in dat onderzoek het effect relatief klein is in vergelijking met de effecten van de andere predictoren (Hur & Morrow-Jones, 2008). Ciorici en Dantzler (2018) hebben wel gekeken naar het effect van de omvang van het sociale netwerk op de buurttevredenheid, net als dit onderzoek. Zij verwachtten een positief effect, zoals dit onderzoek ook heeft aangetoond, maar vonden een significant negatief effect van de omvang van het sociale netwerk op de buurttevredenheid (Ciorici en Dantzler, 2018). Ciorici en Dantzler (2018) geven hier een aantal mogelijke verklaringen, maar deze hebben geen overeenkomsten met het conceptueel model van dit onderzoek. Dit onderzoek biedt daarom een nieuw inzicht in specifiek het effect van de omvang van het sociale netwerk op de buurttevredenheid. Ook laten de resultaten van

dit onderzoek zien dat er andere factoren zijn die een belangrijkere rol spelen in de beoordeling van de buurttevredenheid.

De tweede hypothese stelt dat de sociale cohesie in de buurt een gedeeltelijke verklaring biedt voor het gevonden positieve effect van de omvang van het sociale netwerk op de buurttevredenheid. Sociale netwerken in de buurt bieden een basis voor de ervaren sociale cohesie in de buurt. In de literatuur is dit terug te vinden in definities van sociale cohesie waaruit blijkt dat het sociale netwerk en de sociale cohesie nauw aan elkaar verwant zijn (Moustakas, 2023; Stafford et al., 2003; Wickes et al., 2018). Net als het onderzoek van Hipp en Perrin (2006) bevestigt dit onderzoek dat de omvang van het sociale netwerk effect heeft op de ervaren sociale cohesie: hoe groter het sociale netwerk in de buurt, hoe meer ervaren sociale cohesie er is. De effecten die zijn gevonden in dit onderzoek zijn echter minder aanzienlijk dan de effecten die Hipp en Perrin (2006) gevonden. De verklaring van het gevonden effect is dat grotere sociale netwerken ervoor zorgen dat meer mensen sociale relaties met elkaar hebben, waardoor meer verbondenheid tussen de buurtbewoners ontstaat.

Dit onderzoek laat vervolgens ook zien dat er sprake is van een volledige mediatie door de ervaren sociale cohesie. Het positieve effect van de omvang van het sociale netwerk op de tevredenheid met de buurt is volledig overgenomen door de ervaren sociale cohesie in de buurt. De ervaren sociale cohesie blijkt ook een relatief groot effect op de tevredenheid met de buurt te hebben. Dit ligt in lijn met andere onderzoeken. In de onderzoeken die zijn gebruikt voor het opstellen van deze hypothese zijn, net als in dit onderzoek, relatief grote effecten gevonden van de (ervaren) sociale cohesie op de buurttevredenheid (Dassopoulos & Monnat, 2011; Salazar et al., 2023; Sampson, 1991; Vemuri et al., 2009). Dit onderzoek bevestigt nogmaals eerder onderzoek. Voor dit onderzoek zijn geen andere onderzoeken gevonden met een vergelijkbaar conceptueel model. Het lijkt in dit thema minder gebruikelijk te zijn om te werken met een mediatie of moderatie. Het gevonden mediatie-effect in dit onderzoek is daarom een toevoeging aan de bestaande literatuur.

Het antwoord op de probleemstelling is als volgt: de invloed van de omvang van het sociale netwerk in de buurt op de tevredenheid met de buurt is positief van aard. Een buurtbewoner met meer burens in zijn sociale netwerk zal tevredener zijn met zijn buurt. De ervaren sociale cohesie speelt hierin een mediërende rol: door de sociale netwerken ervaart de buurtbewoner meer sociale cohesie in de buurt en die sociale cohesie zorgt voor een positievere uitkomst op de buurttevredenheid. Het sociale leven in de buurt – de sociale netwerken en de ervaren sociale cohesie – speelt daarmee een rol in de beoordeling van de tevredenheid met de buurt.

5.2 DISCUSSIE

REPUTATIE VAN DE BUURT

Dit onderzoek biedt niet alleen een antwoord op de probleemstelling, maar toont ook aan dat een andere factor een prominentere rol lijkt te spelen in de mate waarin de buurtbewoner tevreden is met de buurt.

Dat is de reputatie van de buurt te zijn. Uit dit onderzoek is gebleken dat de reputatie van de buurt een grotere rol speelt in de beoordeling van de buurttevredenheid dan de sociale aspecten – het sociale netwerk en de sociale cohesie. Ander onderzoek heeft ook al aangetoond dat de reputatie van de buurt in verband staat met de tevredenheid met de buurt (Mouratidis, 2020; Permentier et al., 2011). Een logische vervolgstap is het doen van onderzoek naar de wijze waarop de reputatie van de buurt aangepakt kan worden om de buurttevredenheid te bevorderen. De reputatie van de buurt gaat over objectieve waarnemingen, deze zijn makkelijker aan te pakken dan het sociale leven in de buurt. Sociale contacten en sociale cohesie kunnen immers niet geforceerd worden.

Er kan in eerste instantie verder onderzoek gedaan worden naar hoe mensen de reputatie van de buurt beoordelen. In plaats van respondenten te vragen een cijfer te geven aan hun buurt, wordt dan de vraag gesteld waarop zij de buurt beoordelen. Bijvoorbeeld inkomensniveau, verdeling van etnische groepen, fysieke aspecten van de buurt, veiligheid in de buurt of criminaliteit in de buurt (Evans & Lee, 2020). Op die manier ontstaat inzicht in wat mensen belangrijk vinden voor de beoordeling van de buurt. Dit geeft beleidsmakers handvaten voor verbeteringen en als deze aangepakt worden, kan dat resulteren in een

grotere buurttevredenheid. De reputatie van de buurt heeft tenslotte een sterke correlatie met en een sterk effect op de tevredenheid met de buurt.

COVID-19-PANDEMIE

Het is ook interessant om de analyses van dit onderzoek een tweede keer uit te voeren op recentere data van het LISS panel. De data die zijn gebruikt voor dit onderzoek zijn verzameld in de zomer van 2020. Dit was het jaar waarin de samenleving anders was dan gebruikelijk. De COVID-19-pandemie was hiervan de oorzaak. Net als de rest van de samenleving hadden de leden van het LISS panel te maken met een lockdown en strenge maatregelen met betrekking tot sociale contacten. Door deze pandemie konden sociale contacten niet onderhouden worden zoals normaal. Onderzoek heeft aangetoond dat hechte banden in tijden van crisis, zoals de COVID-19-pandemie, sterker worden en dat lossere contacten binnen het sociale netwerk verzwakken of verdwijnen (Kovacs et al., 2021).

Het kan zijn dat dit fenomeen invloed heeft gehad op de antwoorden die de respondenten hebben gegeven op de vragen over het sociale netwerk. Zo is het mogelijk dat de omvang van het sociale netwerk onderschat is doordat mensen de vragen hebben beantwoord op basis van de huidige situatie, een situatie waarin sociale contacten onder spanning stonden. Misschien hadden de respondenten inderdaad te maken met het verdwijnen van losse contacten als gevolg van de COVID-19-pandemie, waardoor de omvang van hun sociale netwerk ineens een stuk kleiner was dan voor de pandemie. Hierdoor kan de correlatie tussen de omvang van het sociale netwerk en de tevredenheid met de buurt kleiner lijken dan deze correlatie zou zijn als er geen sprake was geweest van een pandemie. Misschien was het effect van de omvang van het sociale netwerk op de buurttevredenheid groter als de pandemie geen invloed had gehad op de antwoorden. Dat de theorie voorschrijft dat crises invloed hebben op sociale netwerken betekent echter niet dat daarvan ook sprake is geweest in dit onderzoek. Het is wel interessant om dat te onderzoeken door dezelfde respondenten nog een keer te bevragen en te kijken of dit wellicht andere resultaten met betrekking tot de invloed van de omvang van het sociale netwerk oplevert.

VALIDITEIT VAN DE OMVANG VAN HET SOCIALE NETWERK

De constructvaliditeit van de variabele 'de omvang van het sociale netwerk in de buurt' kan ook van invloed zijn geweest op de resultaten in dit onderzoek. De data van het LISS panel zijn zeer uitgebreid en toereikend, maar bleken lastig voor het concept van de omvang van het sociale netwerk in de buurt.

Uiteindelijk zijn twee vragen uit de buurtbeleving dataset samengevoegd om te dienen als variabele voor het sociale netwerk. Er is echter geen zekerheid of de respondenten de vraag hebben geïnterpreteerd zoals die is gebruikt in het onderzoek. De vragen die zijn gebruikt, hebben betrekking op het bezoeken van en iets persoonlijks bespreken met de buren. Dit zijn volgens de literatuur activiteiten die gedaan worden wanneer men zich in elkaars sociale netwerk bevindt (Guest & Wierzbicki, 1999). Het kan echter zijn dat de respondent deze twee activiteiten niet beschouwt als activiteiten die plaatsvinden binnen een sociaal netwerk. Het gevolg daarvan is dat de antwoorden geen accurate beschrijving geven van de omvang van het sociale netwerk van de respondenten.

Het is niet zo dat de gebruikte vragen de constructvaliditeit van de omvang van het sociale netwerk compleet schenden waardoor de variabele onbetrouwbaar is. Het is echter wel zo dat er betere vragen zullen zijn die de omvang van het sociale netwerk van een respondent meten. Mocht er vervolgonderzoek komen naar dit onderwerp, is dat iets om te overwegen. Een voorbeeld van een beter meetinstrument is egocentrische netwerkanalyse. Bij egocentrische netwerkanalyse worden de respondenten gevraagd om namen te geven van degenen met wie zij een sociale relatie hebben (Kelly et al., 2014; Satoh et al., 2020). Op die manier kan per respondent in beeld worden gebracht wie in zijn sociale netwerk zitten en hoeveel personen dat zijn.

INDIVIDUALISME

Dat het sociale leven geen aanzienlijke invloed heeft op de tevredenheid met de buurt kan te maken hebben met de mate van individualisme in de Nederlandse samenleving. In een individualistische samenleving hebben mensen minder behoefte aan hechte banden (Liu et al., 2020), zijn mensen meer op zichzelf gericht (Swader, 2018) en worden mensen geacht voor zichzelf te zorgen (Realo & Allik, 2009).

Oftewel: mensen hebben elkaar niet nodig, mensen redden zichzelf wel. Dit kan in eerste instantie verklaren waarom respondenten gemiddeld een 2,67 (tussen de 1 en 4 buren in het sociale netwerk) scoren op de omvang van het sociale netwerk, maar het kan ook het bijna niet-bestaande effect van het sociale netwerk op de buurttevredenheid verklaren. Als mensen weinig behoefte hebben aan hechte banden, heeft het bestaan van die banden ook weinig effect op de tevredenheid met de buurt.

Dit effect van individualisme op sociale netwerken geldt echter niet voor sociale cohesie. Sociale cohesie wordt niet beperkt door een individualistische samenleving (Moon et al., 2023; Realo & Allik, 2009).

Mensen blijven zich verplicht voelen naar de samenleving of de gemeenschap waarin zij wonen om iets terug te geven (Moon et al., 2023; Realo & Allik, 2009). Dit biedt een verklaring voor het gevonden effect van de ervaren sociale cohesie op de buurttevredenheid. Doordat mensen een gevoel van wederkerigheid, een gevoel van iets teruggeven aan de samenleving ervaren, hechten zij waarde aan het bestaan van sociale cohesie. Een gebrek aan sociale cohesie kan daardoor als onprettig worden ervaren, met als gevolg een negatievere beoordeling van de buurttevredenheid. Meer sociale cohesie leidt daarmee tot een grotere tevredenheid met de buurt, wat is gebleken uit dit onderzoek.

MAKEN DE BUREN DE BUURT?

Tot slot moet de titel van het onderzoek, *Maken buren de buurt?*, nog een antwoord krijgen. Dit antwoord is: ja, de buren maken de buurt. Ze zijn de basis van het sociale leven in de buurt en ze zorgen voor een bepaalde mate van verbondenheid in de buurt. Dat heeft een impact op de buurttevredenheid van de buurtbewoners. De buren zijn echter niet de enigen die de buurt maken. Zo is gebleken dat de reputatie van de buurt een grote rol speelt in de beoordeling van de tevredenheid met de buurt. Fysieke aspecten in de buurt – zoals voorzieningen in de buurt en de hoeveelheid groen – en sociale indicatoren van de buurt – zoals de criminaliteit en veiligheid in de buurt en het gemiddelde inkomensniveau – bepalen de reputatie van de buurt. Het sociale leven in de buurt, vormgegeven door de sociale netwerken en sociale cohesie, is slechts een onderdeel van het totaalplaatje. Dat is wat dit onderzoek heeft aangetoond: ja, de

buren maken de buurt, maar er zijn meer aspecten van de buurt die een rol spelen in de beoordeling van de buurt door de buurtbewoners.

LITERATUURLIJST

- About us - LISS panel.* (2023, 28 oktober). LISS Panel. Geraadpleegd op 30 maart 2024, van <https://www.lissdata.nl/about-us>
- Borgatti, S. P., Everett, M. G., & Johnson, J. C. (2018). *Analyzing social networks*. SAGE Publications Limited.
- Centerdata. (2024, 13 februari). *Over ons - Centerdata NL*. Centerdata NL. Geraadpleegd op 30 maart 2024, van <https://www.centerdata.nl/over-ons>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2024, 30 januari). Ruim 73 duizend nieuwbouwwoningen in 2023. *Centraal Bureau Voor de Statistiek*. Geraadpleegd op 2 maart 2024, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/05/ruim-73-duizend-nieuwbouwwoningen-in-2023>
- Ciorici, P., & Dantzler, P. A. (2018). Neighborhood Satisfaction: A Study of a Low-Income Urban Community. *Urban Affairs Review*, 55(6), 1702–1730. <https://doi.org/10.1177/1078087418755515>
- Country comparison tool.* (z.d.). Geraadpleegd op 2 maart 2024, van <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison-tool?countries=netherlands>
- Dassopoulos, A., & Monnat, S. M. (2011). Do Perceptions of Social Cohesion, Social Support, and Social Control Mediate the Effects of Local Community Participation on Neighborhood Satisfaction? *Environment And Behavior*, 43(4), 546–565. <https://doi.org/10.1177/0013916510366821>
- Evans, M., & Lee, B. A. (2020). Neighborhood reputations as symbolic and stratifying mechanisms in the urban hierarchy. *Sociology Compass*, 14(10), 1–15. <https://doi.org/10.1111/soc4.12831>
- Grogan-Kaylor, A., Woolley, M. E., Mowbray, C. T., Reischl, T. M., Gilster, M. E., Karb, R., MacFarlane, P., Gant, L. M., & Alaimo, K. (2006). Predictors of Neighborhood Satisfaction. *Journal Of Community Practice*, 14(4), 27–50. https://doi.org/10.1300/j125v14n04_03
- Guest, A. M., & Wierzbicki, S. K. (1999). Social Ties at the Neighborhood Level. *Urban Affairs Review*, 35(1), 92–111. <https://doi.org/10.1177/10780879922184301>

- Hipp, J. R., & Perrin, A. J. (2006). Nested Loyalties: Local Networks' Effects on Neighbourhood and Community Cohesion. *Urban Studies*, 43(13), 2503–2523. <https://doi.org/10.1080/00420980600970706>
- Hoogerbrugge, M., & Burger, M. (2018). Neighborhood-Based social capital and life satisfaction: the case of Rotterdam, The Netherlands. *Urban Geography*, 39(10), 1484–1509. <https://doi.org/10.1080/02723638.2018.1474609>
- How it works - LISS panel*. (2023, 13 november). LISS Panel. Geraadpleegd op 29 maart 2024, van <https://www.lissdata.nl/how-it-works>
- Hur, M., & Morrow-Jones, H. A. (2008). Factors that influence residents' satisfaction with neighborhoods. *Environment And Behavior*, 40(5), 619–635. <https://doi.org/10.1177/0013916507307483>
- Kelly, L., Patel, S. A., Narayan, K. M. V., Prabhakaran, D., & Cunningham, S. A. (2014). Measuring Social Networks for Medical Research in Lower-Income Settings. *PloS One*, 9(8), e105161. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0105161>
- Kovacs, B., Caplan, N., Grob, S., & King, M. (2021). Social Networks and Loneliness During the COVID-19 Pandemic. *Socius*, 7, 237802312098525. <https://doi.org/10.1177/2378023120985254>
- LISS panel - LISS panel*. (2023, 9 november). LISS Panel. Geraadpleegd op 29 maart 2024, van <https://www.lissdata.nl/>
- LISS Panel Data Archive | Survey Data Netherlands*. (z.d.). Geraadpleegd op 29 maart 2024, van <https://www.surveydata.nl/liss-panel-data-archive>
- Liu, S. S., Shteynberg, G., Morris, M. W., Yang, Q., & Galinsky, A. D. (2020). How Does Collectivism Affect Social Interactions? A Test of Two Competing Accounts. *Personality & Social Psychology Bulletin*, 47(3), 362–376. <https://doi.org/10.1177/0146167220923230>
- McNeill, L. H., Kreuter, M. W., & Subramanian, S. V. (2006). Social Environment and Physical activity: A review of concepts and evidence. *Social Science & Medicine*, 63(4), 1011–1022. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2006.03.012>

- Ministerie van Algemene Zaken. (2023, 25 april). *Iedereen moet profiteren van digitalisering*. Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) | Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd op 2 maart 2024, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ict/iedereen-moet-profiteren-van-digitalisering>
- Moon, K., Lee, S., & Jeong, S. (2023). Examining the Relationship between Individualism and Pro-Environmental Behavior: The Moderating Role of Social Cohesion. *Behavioral Sciences*, *13*(8), 661. <https://doi.org/10.3390/bs13080661>
- Mouratidis, K. (2020). Neighborhood characteristics, neighborhood satisfaction, and well-being: The links with neighborhood deprivation. *Land Use Policy*, *99*, 104886. <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2020.104886>
- Moustakas, L. (2023). Social Cohesion: Definitions, Causes and Consequences. *Encyclopedia*, *3*(3), 1028–1037. <https://doi.org/10.3390/encyclopedia3030075>
- Permentier, M., Bolt, G., & Van Ham, M. (2011). Determinants of Neighbourhood Satisfaction and Perception of Neighbourhood Reputation. *Urban Studies*, *48*(5), 977–996. <https://doi.org/10.1177/0042098010367860>
- Realo, A., & Allik, J. (2009). On the Relationship between Social Capital and Individualism–Collectivism. *Social And Personality Psychology Compass*, *3*(6), 871–886. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9004.2009.00226.x>
- Ringel, N., & Finkelstein, J. C. (1991). Differentiating Neighborhood Satisfaction and Neighborhood Attachment Among Urban Residents. *Basic And Applied Social Psychology*, *12*(2), 177–193. https://doi.org/10.1207/s15324834basp1202_4
- Salazar, J. I., De Jesús Salazar Cantú, J., & Aguirre, R. N. (2023). Cohesión social y satisfacción con la colonia: estudio en comunidades urbanas de ingreso medio-bajo. *Estudios Demográficos Y Urbanos*, *38*(1), 163–206. <https://doi.org/10.24201/edu.v38i1.2021>
- Sampson, R. J. (1991). Linking the Micro- and Macrolevel Dimensions of Community Social Organization. *Social Forces*. <https://doi.org/10.1093/sf/70.1.43>

- Satoh, K., Fung, W. Y. K., & Mori, K. (2020). Connections result in a general upsurge of protests: egocentric network analysis of social movement organizations after the Fukushima Nuclear Accident. *Social Movement Studies*, 21(1–2), 79–102. <https://doi.org/10.1080/14742837.2020.1770067>
- Stafford, M., Bartley, M., Sacker, A., Marmot, M., Wilkinson, R. G., Boreham, R., & Thomas, R. S. (2003). Measuring the Social Environment: Social Cohesion and Material Deprivation in English and Scottish Neighbourhoods. *Environment And Planning A: Economy And Space*, 35(8), 1459–1475. <https://doi.org/10.1068/a35257>
- Swader, C. S. (2018). Loneliness in Europe: Personal and Societal Individualism-Collectivism and Their Connection to Social Isolation. *Social Forces*, 97(3), 1307–1336. <https://doi.org/10.1093/sf/soy088>
- Vemuri, A. W., Grove, J. M., Wilson, M. A., & Burch, W. R. (2009). A Tale of Two Scales: Evaluating the Relationship Among Life Satisfaction, Social Capital, Income, and the Natural Environment at Individual and Neighborhood Levels in Metropolitan Baltimore. *Environment And Behavior*, 43(1), 3–25. <https://doi.org/10.1177/0013916509338551>
- Wickes, R., Zahnow, R., Corcoran, J., & Hipp, J. R. (2018). Neighbourhood social conduits and resident social cohesion. *Urban Studies*, 56(1), 226–248. <https://doi.org/10.1177/0042098018780617>
- Xu, S., Li, W., & Zhang, W. (2021). The Dynamics of Social Capital: Examining the Reciprocity between Network Features and Social Support. *Journal Of Computer-mediated Communication*, 26(6), 362–383. <https://doi.org/10.1093/jcmc/zmab014>

BIJLAGE A: UNIVARIATE STATISTIEKEN

A.1 BEWERKINGEN VAN DE DATASET

Allereerst zijn de variabelen die in dit onderzoek zijn opgenomen hernoemd. Op volgorde waarop de variabelen worden besproken zijn de hernoemingen:

- sr20a002 is tevredenheid
- sr20a028 is bezoeken
- sr20a029 is pers_gesprek
- sr20a008 is hulp
- sr20a009 is vertrouwen
- sr20a010 is ged_waarden
- sr20a011 is kennen_nauwelijks
- sr20a012 is fijne_interactie
- sr20a005 is reputatie
- sr20a001 is woonduur
- Leeftijd blijft leeftijd

Na het uitdraaien van de univariatie statistieken het bewerken van de variabelen en het toetsen en aanmaken van de schaalscores, zijn de missende en extreme waarden uit de dataset verwijderd. In tabel A1 staan de frequenties van de missende waarden, bijlage C2 geeft inzicht in de extreme waarden. In totaal zijn 6 missende waarden en 74 extreme waarden uit de dataset gehaald.

Syntax voor onderstaande output

```
FREQUENCIES VARIABLES=tevredenheid sociaal_netwerk sociale_cohesie reputatie woonduur leeftijd  
/ORDER=ANALYSIS.
```

Tabel A1: frequenties van missing data

		Statistics					
		How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?	sociaal_netwerk	sociale_cohesie	What reputation does your neighbourhood have?	woonduur	Age of the household member
N	Valid	2657	2655	2656	2657	2660	2661
	Missing	4	6	5	4	1	0

Vervolgens is onderstaande syntax gerund om de missende waarden te verwijderen uit de dataset.

Syntaxen met betrekking tot wegfilteren missing data

**residuen opslaan.*

```
REGRESSION  
/MISSING LISTWISE  
/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA  
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)  
/NOORIGIN  
/DEPENDENT tevredenheid  
/METHOD=ENTER sociaal_netwerk sociale_cohesie reputatie woonduur leeftijd  
/SAVE RESID.
```

**residuen hercoderen.*

```
RECODE RES_1 (MISSING=0) (ELSE=1) INTO obs.  
EXECUTE.
```

**selecteren van cases.*

```
USE ALL.  
COMPUTE filter_$=(obs = 1).  
VARIABLE LABELS filter_$ 'obs = 1 (FILTER)'.  
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.  
FORMATS filter_$ (f1.0).  
FILTER BY filter_$.  
EXECUTE.
```

Het vervolg van de bijlage bespreekt per variabele de univariate statistieken van de originele variabele, de bewerkingen op de variabele en de eventueel aangemaakte schaalscores, en univariate statistieken van de uiteindelijke variabelen.

A.2 BEWERKINGEN VAN DE VARIABELEN

TEVREDENHEID MET DE BUURT

De afhankelijke variabele in dit onderzoek is de variabele tevredenheid. De variabele is gemeten op een schaal van 1 tot en met 10 waarbij 1 staat voor volledig ontevreden en 10 voor volledig tevreden. Tabel A2 geeft de frequentieverdelingen van de oorspronkelijke variabelen en figuur A1 biedt een visualisatie hiervan in de vorm van een histogram.

Syntax voor onderstaande output

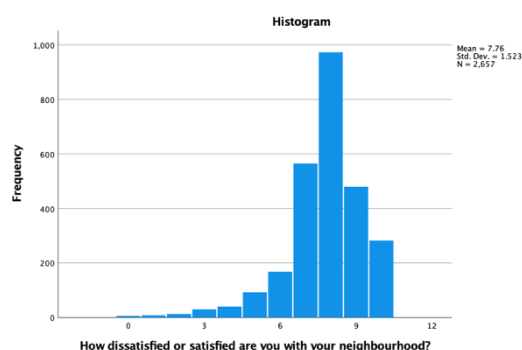
```
FREQUENCIES VARIABLES=tevredenheid  
/HISTOGRAM  
/ORDER=ANALYSIS.
```

Tabel A2: frequentieverdeling van tevredenheid

How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 completely dissatisfied	6	.2	.2	.2
	1	8	.3	.3	.5
	2	13	.5	.5	1.0
	3	30	1.1	1.1	2.1
	4	40	1.5	1.5	3.7
	5	92	3.5	3.5	7.1
	6	168	6.3	6.3	13.4
	7	565	21.2	21.3	34.7
	8	973	36.6	36.6	71.3
	9	480	18.0	18.1	89.4
	10 completely satisfied	282	10.6	10.6	100.0
	Total	2657	99.8	100.0	
Missing	System	4	.2		
	Total	2661	100.0		

Figuur A1: histogram van tevredenheid

Voor deze variabelen zijn geen bewerkingen uitgevoerd. De enige verandering is dat de missende en extreme waarden zijn verwijderd. Dat levert de frequentieverdeling uit tabel A3 en figuur A2 op.

Syntax voor onderstaande output

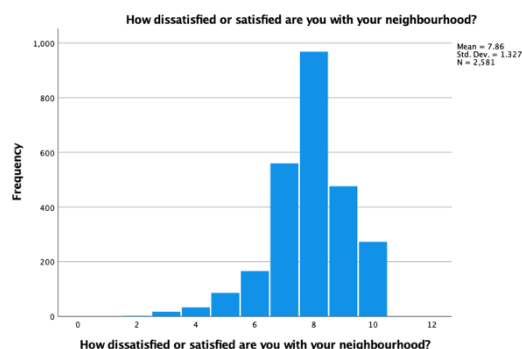
FREQUENCIES VARIABLES=tevredenheid
/ORDER=ANALYSIS.

Tabel A3: bewerkte frequentieverdeling van tevredenheid

How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	2	2	.1	.1	.1	
	3	17	.7	.7	.7	
	4	33	1.3	1.3	2.0	
	5	86	3.3	3.3	5.3	
	6	166	6.4	6.4	11.8	
	7	560	21.7	21.7	33.5	
	8	968	37.5	37.5	71.0	
	9	476	18.4	18.4	89.4	
		10 completely satisfied	273	10.6	10.6	100.0
		Total	2581	100.0	100.0	

Figuur A2: bewerkte histogram van tevredenheid

DE OMVANG VAN HET SOCIALE NETWERK

De omvang van het sociale netwerk is de onafhankelijke variabele in dit onderzoek. Deze variabele is een schaalscore van twee vragen: de vraag hoeveel burens wel eens op bezoek komen bij de respondent (bezoeken) en de vraag met hoeveel burens de respondent wel eens iets persoonlijks bespreekt (pers_gesprek). In tabellen A4 en A5 staan de frequentieverdelingen van deze variabelen.

Syntax bij onderstaande output

FREQUENCIES VARIABLES=bezoeken pers_gesprek
/ORDER=ANALYSIS.

Tabel A4: frequentieverdeling van bezoeken

How many local residents sometimes visit you?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	540	20.3	20.3	20.3
	1-2	802	30.1	30.2	50.5
	3-4	633	23.8	23.8	74.4
	5-6	278	10.4	10.5	84.9
	6 or more	402	15.1	15.1	100.0
	Total	2655	99.8	100.0	
Missing	System	6	.2		
Total		2661	100.0		

Tabel A5: frequentieverdeling van persoonlijk gesprek

With how many local residents do you ever discuss something personal?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	478	18.0	18.0	18.0
	1-2	905	34.0	34.1	52.1
	3-4	673	25.3	25.3	77.4
	5-6	295	11.1	11.1	88.5
	6 or more	304	11.4	11.5	100.0
	Total	2655	99.8	100.0	
Missing	System	6	.2		
Total		2661	100.0		

Om te controleren of deze twee variabelen samengevoegd kunnen worden tot de variabele 'sociaal netwerk' is gekeken naar de onderlinge correlatie van deze twee variabelen. Zoals terug te zien in tabel A6, is deze 0,657 en dat is voldoende om de variabelen samen te voegen tot één variabele.

Syntax voor onderstaande output

CORRELATIONS

/VARIABLES=bezoeken pers_gesprek

/PRINT=TWOTAIL NOSIG FULL

/MISSING=PAIRWISE.

Tabel A6: betrouwbaarheidsanalyse voor schaal score sociaal netwerk

Correlations

		How many local residents sometimes visit you?	With how many local residents do you ever discuss something personal?
How many local residents sometimes visit you?	Pearson Correlation	1	.657**
	Sig. (2-tailed)		.000
	N	2581	2581
With how many local residents do you ever discuss something personal?	Pearson Correlation	.657**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	
	N	2581	2581

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Na het samenvoegen van de variabelen en het verwijderen van de missende en extreme waarden, ziet de variabele eruit zoals weergegeven in tabel A7.

Syntax voor onderstaande output

FREQUENCIES VARIABLES=sociaal_netwerk

/ORDER=ANALYSIS.

Tabel A7: frequentieverdeling van sociaal netwerk

		 sociaal_netwerk			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1.00	290	11.2	11.2	11.2
	1.50	276	10.7	10.7	21.9
	2.00	516	20.0	20.0	41.9
	2.50	383	14.8	14.8	56.8
	3.00	378	14.6	14.6	71.4
	3.50	204	7.9	7.9	79.3
	4.00	246	9.5	9.5	88.8
	4.50	88	3.4	3.4	92.3
	5.00	200	7.7	7.7	100.0
	Total	2581	100.0	100.0	

DE ERVAREN SOCIALE COHESIE

De variabele de ervaren sociale cohesie bestaat uit vijf stellingen die allemaal op een schaal van 1 tot en met 5 beantwoord zijn. In alle gevallen stond 1 voor helemaal oneens en 5 voor helemaal eens. De vijf vragen zijn:

1. De mensen in deze buurt helpen elkaar.
2. De mensen in de buurt kun je vertrouwen.
3. Mensen in deze buurt delen dezelfde waarden.
4. Mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks.
5. In deze buurt gaat men op een prettige manier met elkaar om.

De tabellen A8 tot en met A12 op de volgende pagina geven de frequentieverdelingen van de vijf oorspronkelijke variabelen.

Syntax voor onderstaande output

```
FREQUENCIES VARIABLES=hulp vertrouwen ged_waarden kennen_nauwelijks fijne_interactie
/ORDER=ANALYSIS.
```

Tabel A8: frequentieverdeling van hulp

The people in this neighbourhood help each other.

Valid	1 completely disagree	2	3	4	5 completely agree	Total	Missing System	Total			
Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
88	3.3	3.3	3.3	186	7.0	7.0	10.3	784	29.5	29.5	39.8
1073	40.3	40.4	80.2	525	19.7	19.8	100.0	2656	99.8	100.0	
5	.2			2661	100.0						

Tabel A9: frequentieverdeling van vertrouwen
You can trust the people in this neighbourhood.

Valid	1 completely disagree	2	3	4	5 completely agree	Total	Missing System	Total			
Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
58	2.2	2.2	2.2	145	5.4	5.5	7.6	836	31.4	31.5	39.1
1188	44.6	44.7	83.8	429	16.1	16.2	100.0	2656	99.8	100.0	
5	.2			2661	100.0						

Tabel A10: frequentieverdeling van gedeelde waarden
People in this neighbourhood share the same values.

Valid	1 completely disagree	2	3	4	5 completely agree	Total	Missing System	Total			
Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
114	4.3	4.3	4.3	310	11.6	11.7	16.0	984	37.0	37.0	53.0
980	36.8	36.9	89.9	268	10.1	10.1	100.0	2656	99.8	100.0	
5	.2			2661	100.0						

Tabel A11: frequentieverdeling van elkaar nauwelijks kennen

People hardly know each other in this neighbourhood.

Valid	1 completely disagree	2	3	4	5 completely agree	Total	Missing System	Total			
Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
423	15.9	15.9	15.9	852	32.0	32.1	48.0	826	31.0	31.1	79.1
417	15.7	15.7	94.8	138	5.2	5.2	100.0	2656	99.8	100.0	
5	.2			2661	100.0						

Tabel A12: frequentieverdeling van fijne interactie

In this neighbourhood people interact in a pleasant way.

Valid	1 completely disagree	2	3	4	5 completely agree	Total	Missing System	Total			
Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
42	1.6	1.6	1.6	102	3.8	3.8	5.4	736	27.7	27.7	33.1
1320	49.6	49.7	82.8	456	17.1	17.2	100.0	2656	99.8	100.0	
5	.2			2661	100.0						

Er zijn een aantal bewerkingen uitgevoerd om tot de uiteindelijke variabele sociale cohesie te komen. Allereerst was het noodzakelijk om de variabele kennen_nauwelijks te spiegelen. Bij de andere vier variabelen impliceerde een hogere score iets positiefs, terwijl dat bij kennen_nauwelijks iets negatiefs betekende – helemaal mee eens betekent immers dat de respondent het er helemaal mee eens is dat burens elkaar nauwelijks kennen. Daarom is deze variabele gespiegeld, zo betekent een hoge score nu dat mensen het oneens zijn met de stelling en dat ze vinden dat mensen elkaar juist wel (goed) kennen. De variabele ziet er dan als volgt uit:

Syntax voor het spiegelen van kennen_nauwelijks

```
RECODE kennen_nauwelijks (1=5) (2=4) (3=3) (4=2) (5=1) INTO kennen_goed.
EXECUTE.
```

```
FREQUENCIES VARIABLES=kennen_goed
/ORDER=ANALYSIS.
```

Tabel A13: frequentieverdeling van elkaar wel kennen

kennen_goed					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1.00	138	5.2	5.2	5.2
	2.00	417	15.7	15.7	20.9
	3.00	826	31.0	31.1	52.0
	4.00	852	32.0	32.1	84.1
	5.00	423	15.9	15.9	100.0
	Total	2656	99.8	100.0	
Missing	System	5	.2		
Total		2661	100.0		

Daarna is er, om te kijken of een schaalscore mogelijk is, een betrouwbaarheidsanalyse gedaan op deze vijf variabelen. Daaruit bleek dat een Cronbach’s alpha van 0,849; de schaalscore is daarmee werkbaar. In tabel A14 staat de betrouwbaarheidsanalyse.

Syntax voor onderstaande output

```
RELIABILITY
/VARIABLES=hulp vertrouwen ged_waarden kennen_goed fijne_interactie
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA.
```

Tabel A14: betrouwbaarheidsanalyse voor schaalscore sociale cohesie

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.849	5

Na het verwijderen van de missende en extreme waarden, is de schaalscore voor sociale cohesie gemaakt.

De schaalscore geeft het gemiddelde van de antwoorden van de respondent op de vijf vragen. Daaruit

volgt de frequentieverdeling zoals te zien in tabel A15

Syntax voor onderstaande output

```
FREQUENCIES VARIABLES= sociale_cohesie  
/ORDER=ANALYSIS.
```

Tabel A15: frequentieverdeling van sociale cohesie

sociale_cohesie					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1.00	5	.2	.2	.2
	1.20	5	.2	.2	.4
	1.40	7	.3	.3	.7
	1.60	6	.2	.2	.9
	1.80	26	1.0	1.0	1.9
	2.00	26	1.0	1.0	2.9
	2.20	41	1.6	1.6	4.5
	2.40	64	2.5	2.5	7.0
	2.60	97	3.8	3.8	10.7
	2.80	127	4.9	4.9	15.7
	3.00	243	9.4	9.4	25.1
	3.20	195	7.6	7.6	32.6
	3.40	248	9.6	9.6	42.2
	3.60	301	11.7	11.7	53.9
	3.80	290	11.2	11.2	65.1
	4.00	293	11.4	11.4	76.5
	4.20	199	7.7	7.7	84.2
	4.40	125	4.8	4.8	89.0
	4.60	86	3.3	3.3	92.4
	4.80	86	3.3	3.3	95.7
5.00	111	4.3	4.3	100.0	
Total		2581	100.0	100.0	

REPUTATIE VAN DE BUURT

Reputatie van de buurt is gemeten op een schaal van 1 tot en met 10 waarbij 1 staat voor zeer slechte reputatie en 10 voor zeer goede reputatie. Er is niets aan te merken op deze variabele en daarom zijn er geen bewerkingen gedaan behalve het verwijderen van missende waarden. Tabel A16 en figuur A3 geven inzicht in de frequentieverdeling van de variabele. Tabel A17 en figuur A4 laten de frequentieverdeling zien die volgt wanneer de missende en extreme waarden zijn verwijderd.

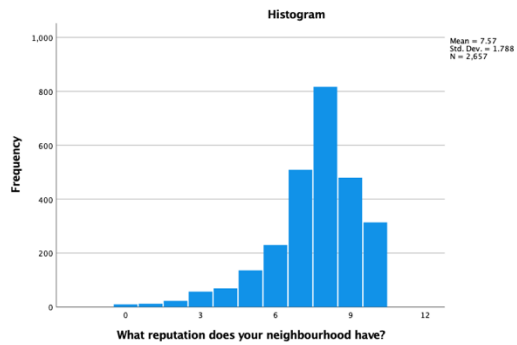
Syntax voor onderstaande output

```
FREQUENCIES VARIABLES=reputatie  
/HISTOGRAM  
/ORDER=ANALYSIS.
```

Tabel A16: frequentieverdeling van reputatie

What reputation does your neighbourhood have?					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 very bad reputation	10	.4	.4	.4
	1	12	.5	.5	.8
	2	23	.9	.9	1.7
	3	57	2.1	2.1	3.8
	4	69	2.6	2.6	6.4
	5	136	5.1	5.1	11.6
	6	230	8.6	8.7	20.2
	7	509	19.1	19.2	39.4
	8	817	30.7	30.7	70.1
	9	480	18.0	18.1	88.2
	10 very good reputation	314	11.8	11.8	100.0
Total		2657	99.8	100.0	
Missing	System	4	.2		
Total		2661	100.0		

Figuur A3: histogram van reputatie

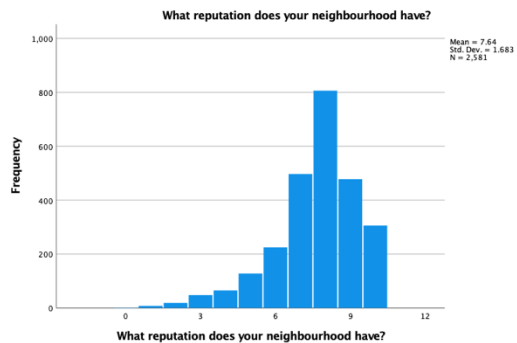
Syntax voor onderstaande output

```
FREQUENCIES VARIABLES=reputatie
/ORDER=ANALYSIS.
```

Tabel A17: bewerkte frequentieverdeling van reputatie

What reputation does your neighbourhood have?					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 very bad reputation	1	.0	.0	.0
	1	8	.3	.3	.3
	2	19	.7	.7	1.1
	3	48	1.9	1.9	2.9
	4	65	2.5	2.5	5.5
	5	128	5.0	5.0	10.4
	6	225	8.7	8.7	19.1
	7	497	19.3	19.3	38.4
	8	806	31.2	31.2	69.6
	9	478	18.5	18.5	88.1
	10 very good reputation	306	11.9	11.9	100.0
Total		2581	100.0	100.0	

Figuur A4: bewerkte histogram van reputatie

WOONDUUR

Woonduur is een categorische variabele met zes variabelen, zoals te zien in tabel A18. Deze variabele is gehercodeerd naar de volgende waarden: (1) 1 jaar; (2) 1,5 jaar; (3) 3,5 jaar; (4) 7,5 jaar; (5) 15 jaar en (6) 30 jaar. Op deze manier is de schaal van variabele continu en hebben de waarden een duidelijkere betekenis. Hiermee is rekening gehouden in de resultatenbeschrijving.

Syntax bij onderstaande output

```
FREQUENCIES VARIABLES=woonduur_origineel
/ORDER=ANALYSIS.
```

Tabel A18: frequentieverdeling van woonduur

How long have you been living in this neighbourhood?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	up to 1 year	148	5.6	5.6	5.6
	1 to 2 years	118	4.4	4.4	10.0
	2 to 5 years	310	11.6	11.7	21.7
	5 to 10 years	308	11.6	11.6	33.2
	10 to 20 years	673	25.3	25.3	58.5
	20 years or longer	1103	41.5	41.5	100.0
	Total	2660	100.0	100.0	
Missing	System	1	.0		
Total		2661	100.0		

Na de hercodering en het verwijderen van missende en extreme waarden volgt de frequentieverdeling zoals weergegeven in tabel A19.

Syntax voor het hercoderen van woonduur

RECODE woonduur_origineel (1=1) (2=1.5) (3=3.5) (4=7.5) (5=15) (6=30) INTO woonduur.
EXECUTE.

Syntax voor onderstaande output

FREQUENCIES VARIABLES=woonduur
/ORDER=ANALYSIS.

Tabel A19: bewerkte frequentieverdeling van woonduur

woonduur					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1.00	141	5.5	5.5	5.5
	1.50	112	4.3	4.3	9.8
	3.50	298	11.5	11.5	21.3
	7.50	298	11.5	11.5	32.9
	15.00	655	25.4	25.4	58.3
	30.00	1077	41.7	41.7	100.0
	Total	2581	100.0	100.0	

LEEFTIJD

Leeftijd is afkomstig uit het codeboek achtergrondvariabelen en er hoeven geen bewerkingen uitgevoerd te worden op deze variabele. Alleen de missende en extreme waarden zijn verwijderd uit deze variabele.

Tabel A20 geeft de *five number summary* en figuur A5 geven inzicht in de oorspronkelijke frequentieverdeling.

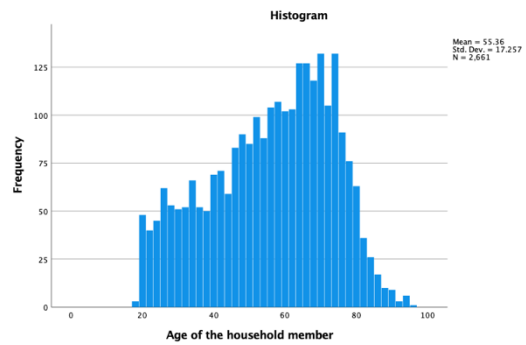
Syntax bij onderstaande output

```
FREQUENCIES VARIABLES=leeftijd  
/FORMAT=NOTABLE  
/NTILES=4  
/STATISTICS=MINIMUM MAXIMUM  
/HISTOGRAM  
/ORDER=ANALYSIS.
```

Tabel A20: *five number summary* van leeftijd

Statistics		
Age of the household member		
N	Valid	2661
	Missing	0
Minimum		18
Maximum		95
Percentiles	25	43.00
	50	57.00
	75	69.00

Figuur A5: histogram van leeftijd

De frequentieverdeling en het histogram na het verwijderen van missende en extreme waarden zijn weergegeven in tabel A21 en figuur A6.

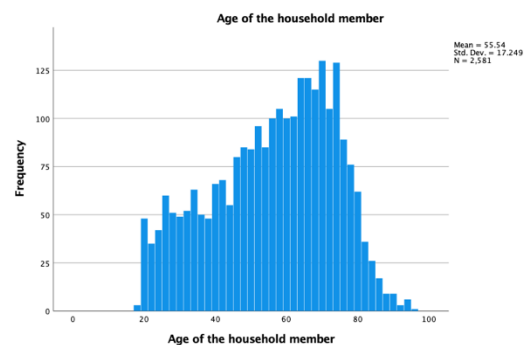
Syntax bij onderstaande output

```
FREQUENCIES VARIABLES=leeftijd  
/FORMAT=NOTABLE  
/NTILES=4  
/STATISTICS=MINIMUM MAXIMUM  
/HISTOGRAM  
/ORDER=ANALYSIS.
```

Tabel A21: bewerkte *five number summary* van leeftijd

Statistics		
Age of the household member		
N	Valid	2581
	Missing	0
Minimum		18
Maximum		95
Percentiles	25	43.00
	50	58.00
	75	69.00

Figuur A6: bewerkte histogram van leeftijd

BIJLAGE B: BIVARIATE EN MULTIVARIATE ANALYSES

B.1 BIVARIATE ANALYSES

Voor het berekenen van de correlaties tussen de variabelen in het model zijn de Pearson's correlaties gebruikt.

Syntax voor Pearson's correlaties

CORRELATIONS

/VARIABLES=tevredenheid sociaal_netwerk sociale_cohesie reputatie woonduur leeftijd

/PRINT=TWOTAIL NOSIG FULL

/MISSING=PAIRWISE.

Tabel B1: correlatietabel

		Correlations					
		How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?	sociaal_netwerk	sociale_cohesie	What reputation does your neighbourhood have?	woonduur	Age of the household member
How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?	Pearson Correlation	1	.305**	.570**	.678**	.165**	.226**
	Sig. (2-tailed)		<.001	<.001	.000	<.001	<.001
	N	2581	2581	2581	2581	2581	2581
sociaal_netwerk	Pearson Correlation	.305**	1	.494**	.308**	.237**	.197**
	Sig. (2-tailed)	<.001		<.001	<.001	<.001	<.001
	N	2581	2581	2581	2581	2581	2581
sociale_cohesie	Pearson Correlation	.570**	.494**	1	.534**	.107**	.099**
	Sig. (2-tailed)	<.001	<.001		<.001	<.001	<.001
	N	2581	2581	2581	2581	2581	2581
What reputation does your neighbourhood have?	Pearson Correlation	.678**	.308**	.534**	1	.156**	.248**
	Sig. (2-tailed)	.000	<.001	<.001		<.001	<.001
	N	2581	2581	2581	2581	2581	2581
woonduur	Pearson Correlation	.165**	.237**	.107**	.156**	1	.462**
	Sig. (2-tailed)	<.001	<.001	<.001	<.001		<.001
	N	2581	2581	2581	2581	2581	2581
Age of the household member	Pearson Correlation	.226**	.197**	.099**	.248**	.462**	1
	Sig. (2-tailed)	<.001	<.001	<.001	<.001	<.001	
	N	2581	2581	2581	2581	2581	2581

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

B.2 MULTIVARIATE ANALYSES

Er zijn twee lineaire regressies uitgevoerd. Modellen 1, 2 en 4 hebben tevredenheid als afhankelijke variabele en model 3 heeft sociale cohesie als afhankelijke variabele. De relevante informatie is terug te vinden in tabel 4 en de figuren zijn gebruikt in bijlage C. De overige output staat hieronder.

Syntax voor lineaire regressie met tevredenheid als afhankelijke variabele (modellen 1, 2 en 4)

```
REGRESSION
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA COLLIN TOL CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT tevredenheid
/METHOD=ENTER reputatie woonduur leeftijd
/METHOD=ENTER sociaal_netwerk
/METHOD=ENTER sociale_cohesie
/SCATTERPLOT=(*ZRESID ,*ZPRED)
/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID).
```

Tabel B2: model summary voor modellen met y = tevredenheid

Model Summary ^d									
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	R Square Change	Change Statistics			
						F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	.682 ^a	.465	.464	.971	.465	745.878	3	2577	.000
2	.687 ^b	.473	.472	.964	.008	38.310	1	2576	<.001
3	.725 ^c	.526	.525	.915	.053	288.329	1	2575	<.001

- a. Predictors: (Constant), Age of the household member, What reputation does your neighbourhood have?, woonduur
b. Predictors: (Constant), Age of the household member, What reputation does your neighbourhood have?, woonduur, sociaal_netwerk
c. Predictors: (Constant), Age of the household member, What reputation does your neighbourhood have?, woonduur, sociaal_netwerk, sociale_cohesie
d. Dependent Variable: How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?

Tabel B3: ANOVA-tabel voor modellen met y = tevredenheid

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2110.749	3	703.583	745.878	.000 ^b
	Residual	2430.872	2577	.943		
	Total	4541.620	2580			
2	Regression	2146.371	4	536.593	577.085	.000 ^c
	Residual	2395.250	2576	.930		
	Total	4541.620	2580			
3	Regression	2387.566	5	477.513	570.829	.000 ^d
	Residual	2154.055	2575	.837		
	Total	4541.620	2580			

- a. Dependent Variable: How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?
b. Predictors: (Constant), Age of the household member, What reputation does your neighbourhood have?, woonduur
c. Predictors: (Constant), Age of the household member, What reputation does your neighbourhood have?, woonduur, sociaal_netwerk
d. Predictors: (Constant), Age of the household member, What reputation does your neighbourhood have?, woonduur, sociaal_netwerk, sociale_cohesie

Tabel B4: regressiecoëfficiënten voor modellen met y = tevredenheid

Model		Coefficients ^a					95,0% Confidence Interval for B		Collinearity Statistics	
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Lower Bound	Upper Bound	Tolerance	VIF
		B	Std. Error	Beta						
1	(Constant)	3.606	.098		36.757	<.001	3.414	3.798		
	What reputation does your neighbourhood have?	.521	.012	.661	44.362	.000	.498	.544	.936	1.068
	woonduur	.005	.002	.042	2.611	.009	.001	.009	.785	1.274
	Age of the household member	.003	.001	.043	2.609	.009	.001	.006	.755	1.324
2	(Constant)	3.521	.098		35.803	<.001	3.329	3.714		
	What reputation does your neighbourhood have?	.501	.012	.635	41.364	<.001	.477	.525	.869	1.151
	woonduur	.003	.002	.026	1.601	.109	-.001	.007	.765	1.308
	Age of the household member	.003	.001	.038	2.327	.020	.000	.005	.753	1.327
	sociaal_netwerk	.110	.018	.095	6.190	<.001	.075	.144	.866	1.154
3	(Constant)	2.604	.108		24.156	<.001	2.393	2.815		
	What reputation does your neighbourhood have?	.397	.013	.503	30.479	<.001	.371	.422	.676	1.479
	woonduur	.004	.002	.031	1.981	.048	.000	.007	.764	1.308
	Age of the household member	.005	.001	.061	3.912	<.001	.002	.007	.748	1.337
	sociaal_netwerk	-.021	.018	-.018	-1.131	.258	-.057	.015	.716	1.396
	sociale_cohesie	.543	.032	.300	16.980	<.001	.481	.606	.588	1.700

a. Dependent Variable: How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?

Voor het effect van de controlevariabelen afzonderlijk van elkaar, is bovenstaand model 1 ook nog een keer in stappen geschat waarbij in elke stap een controlevariabele is toegevoegd.

Syntax voor de modellen met alleen controlevariabelen

REGRESSION

/MISSING LISTWISE

/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA CHANGE

/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)

/NOORIGIN

/DEPENDENT tevredenheid

/METHOD=ENTER reputatie

/METHOD=ENTER woonduur

/METHOD=ENTER leeftijd.

Tabel B5: model summary voor modellen met alleen de controlevariabelen en y = tevredenheid

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	R Square Change	Change Statistics			Sig. F Change
						F Change	df1	df2	
1	.678 ^a	.460	.459	.975	.460	2194.122	1	2579	.000
2	.681 ^b	.463	.463	.972	.004	17.581	1	2578	<.001
3	.682 ^c	.465	.464	.971	.001	6.808	1	2577	.009

a. Predictors: (Constant), What reputation does your neighbourhood have?

b. Predictors: (Constant), What reputation does your neighbourhood have?, woonduur

c. Predictors: (Constant), What reputation does your neighbourhood have?, woonduur, Age of the household member

Tabel B6: ANOVA-tabel voor modellen met alleen de controlevariabelen en y = tevredenheid

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2087.704	1	2087.704	2194.122	.000 ^b
	Residual	2453.916	2579	.951		
	Total	4541.620	2580			
2	Regression	2104.326	2	1052.163	1112.905	.000 ^c
	Residual	2437.294	2578	.945		
	Total	4541.620	2580			
3	Regression	2110.749	3	703.583	745.878	.000 ^d
	Residual	2430.872	2577	.943		
	Total	4541.620	2580			

- a. Dependent Variable: How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?
- b. Predictors: (Constant), What reputation does your neighbourhood have?
- c. Predictors: (Constant), What reputation does your neighbourhood have?, woonduur
- d. Predictors: (Constant), What reputation does your neighbourhood have?, woonduur, Age of the household member

Tabel B7: regressiecoëfficiënten voor modellen met alleen de controlevariabelen en y = tevredenheid

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3.775	.089		42.256	<.001
	What reputation does your neighbourhood have?	.535	.011	.678	46.841	.000
2	(Constant)	3.705	.091		40.886	<.001
	What reputation does your neighbourhood have?	.527	.012	.668	45.764	.000
	woonduur	.007	.002	.061	4.193	<.001
3	(Constant)	3.606	.098		36.757	<.001
	What reputation does your neighbourhood have?	.521	.012	.661	44.362	.000
	woonduur	.005	.002	.042	2.611	.009
	Age of the household member	.003	.001	.043	2.609	.009

- a. Dependent Variable: How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?

Syntax voor lineaire regressie met sociale cohesie als afhankelijke variabele (model 3)

```
REGRESSION
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA COLLIN TOL
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT sociale_cohesie
/METHOD=ENTER reputatie woonduur leeftijd sociaal_netwerk
/SCATTERPLOT=(*ZRESID,*ZPRED)
/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID).
```

Tabel B8: model summary voor model met y = sociale cohesie

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.642 ^a	.412	.411	.56309

a. Predictors: (Constant), sociaal_netwerk, Age of the household member, What reputation does your neighbourhood have?, woonduur

b. Dependent Variable: sociale_cohesie

Tabel B9: ANOVA-tabel voor model met y = sociale cohesie

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	571.392	4	142.848	450.518	<.001 ^b
	Residual	816.785	2576	.317		
	Total	1388.176	2580			

a. Dependent Variable: sociale_cohesie

b. Predictors: (Constant), sociaal_netwerk, Age of the household member, What reputation does your neighbourhood have?, woonduur

Tabel B10: regressiecoëfficiënten voor model met y = sociale cohesie

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95,0% Confidence Interval for B		Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound	Tolerance	VIF
1	(Constant)	1.688	.057		29.392	<.001	1.575	1.801		
	What reputation does your neighbourhood have?	.191	.007	.439	27.086	<.001	.178	.205	.869	1.151
	woonduur	-.001	.001	-.015	-.875	.382	-.003	.001	.765	1.308
	Age of the household member	-.003	.001	-.077	-4.403	<.001	-.005	-.002	.753	1.327
	sociaal_netwerk	.240	.010	.377	23.222	<.001	.220	.260	.866	1.154

a. Dependent Variable: sociale_cohesie

C.1 ASSUMPTIECONTROLE

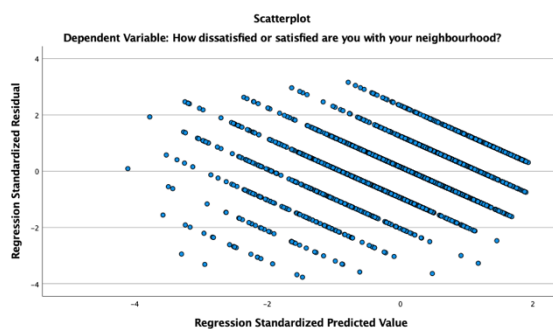
ONAFHANKELIJKE OBSERVATIES

De data komen van het LISS panel en de veronderstelling is dat er sprake is van onafhankelijke observaties. Het is mogelijk dat er meerdere mensen van een huishouden in de dataset zitten, maar de aanname is dat zij niet per definitie dezelfde antwoorden geven. Inwoners van een huishouden kunnen met andere mensen contact hebben, de sociale cohesie anders ervaren en de buurt op een andere manier beoordelen. De aanname is dat de assumptie niet is geschonden.

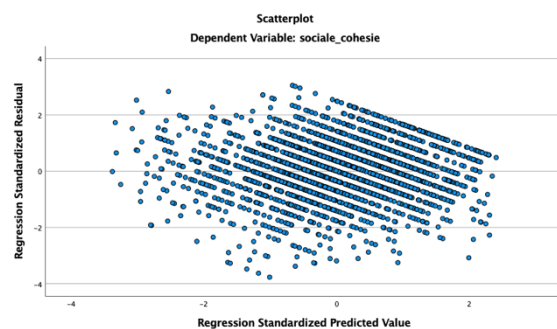
LINEAIR VERBAND

Om de lineariteitsassumptie te controleren is een spreidingsdiagram van de gestandaardiseerde residuen (*residual plot*) gemaakt. Figuur C1 laat het residual plot zien van model 4, figuur C2 is het residual plot van model 3. Vanwege de aard van de variabelen en het beperkte aantal antwoordcategorieën voor de afhankelijke variabele is geen willekeurige puntenwolk te herkennen in de plots. Er zijn echter geen al te grote schendingen van de lineariteitsassumptie in deze plots te herkennen. Daarom kan gesteld worden dat er sprake is van lineariteit in het model en is het ook mogelijk een lineaire regressie uit te voeren.

Figuur C1: residual plot met tevredenheid als afhankelijke variabele (model 4)

Figuur C2: residual plot met sociale cohesie als afhankelijke variabele (model 3)

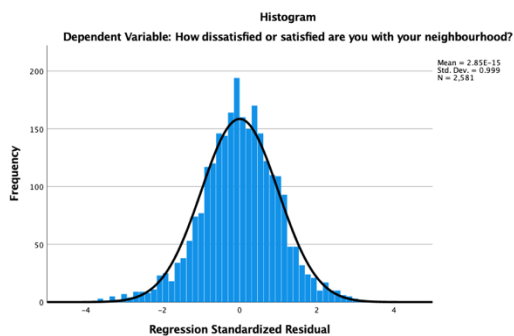
HOMOSCEDASTICITEIT

Voor het controleren van de assumptie van homoscedasticiteit kan weer gekeken worden naar figuren C1 en C2. De willekeurige puntenwolk is wederom het uitgangspunt en die blijft lastig te herkennen. Er is echter geen aanwijzing voor een systematische afwijking in de spreiding in de plots. Naast het patroon dat ontstaat door de aard van de variabelen, is geen ander patroon te herkennen dat kan duiden op heteroscedasticiteit. Deze assumptie is daarmee ook onvoldoende geschonden. Een lineaire regressie is daarom nog steeds mogelijk.

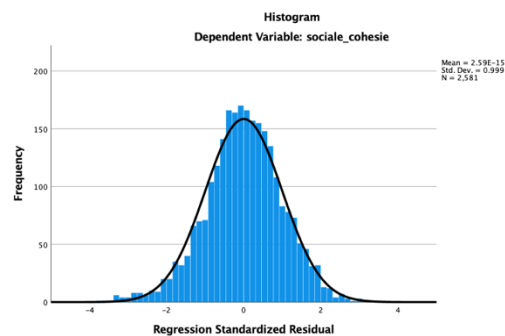
NORMALITEIT

Om te controleren of de residuen in de modellen normaal verdeeld zijn, zijn histogrammen en PP-plots van de gestandaardiseerde residuen gemaakt (figuren C3 tot en met C6). Uit alle grafieken blijkt dat sprake is van een normale verdeling van de residuen in de modellen. In model 4 is nog een enkele piek te herkennen in het histogram (figuur C3), maar dat is niet ingrijpend genoeg om te stellen dat de gestandaardiseerde residuen niet normaal verdeeld zijn. Uit alle figuren blijkt dat de assumptie van de normale verdeling van de gestandaardiseerde residuen niet geschonden is. De lineaire regressie is ook na deze assumptie nog mogelijk.

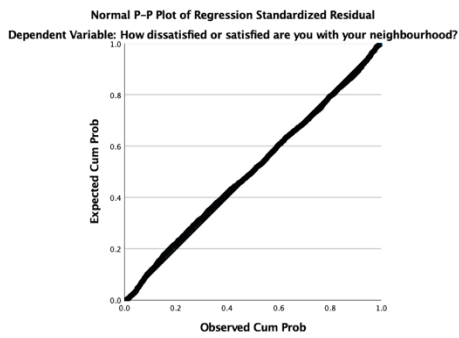
Figuur C3: histogram van de gestandaardiseerde residuen uit model 4

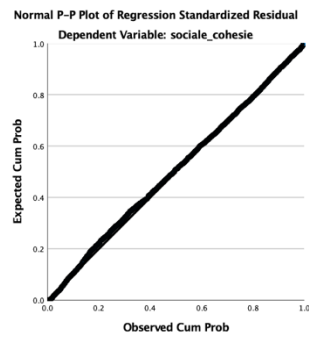
Figuur C4: histogram van de gestandaardiseerde residuen uit model 3

Figuur C5: PP-plot van de gestandaardiseerde residuen uit model 4

Figuur C6: PP-plot van de gestandaardiseerde residuen uit model 3

C.2 EXTREME WAARDEN

Extreme waarden in het model kunnen een vertekend beeld geven van de effecten van de variabelen.

Daarom is aan de hand van vijf maten gecontroleerd of er ook sprake is van extreme waarden in het model van dit onderzoek. De conclusies van het onderzoek zijn geschreven op basis van model 4 en daarom is alleen gekeken naar de extreme waarden uit dit model (en ook modellen 1 en 2). Echte extreme waarden worden verwijderd uit model 3, omdat er veel overlap is tussen de modellen.

De vijf maten voor het controleren van de extreme waarden zijn de gestandaardiseerde residuen, de *leverage*, de *Cook's distance*, de DFFIT en DFBETA. Elk van deze maten kijkt naar iets anders en heeft een grens. Als die grens is overschreden kan dat duiden op een extreme waarde. Allereerst de gestandaardiseerde residuen, deze geven aan in hoeverre een case afwijkt van de geschatte lijn. Over het algemeen wordt gesteld dat residuen tussen de -3 en 3 acceptabel zijn. De leverage geeft aan hoever bepaalde cases van het gemiddelde afwijken. Hierbij geldt de vuistregel ' $h_c > \frac{3p}{n}$ vormt een probleem'. In dit onderzoek is dat $\frac{3 \cdot 6}{2.655} = 0,007$. De derde maat is de Cook's distance en deze geeft aan in hoeverre voorspellingen veranderen bij het weghalen van een bepaalde case. De vuistregel hier is: ' $CD_i > \frac{4}{n}$ vormt mogelijk een probleem'. In dit onderzoek is dat $\frac{4}{2.655} = 0,002$. Aan de hand van de DFFIT is te zien in hoeverre de voorspelde uitkomstvariabele verandert bij het weglaten van een case. Een case is invloedrijk bij $DFFIT > 2 \sqrt{\frac{p}{n}}$ of $> 3 \sqrt{\frac{p}{n}}$. In dit onderzoek zijn dat de waarden 0,095 of 0,143. Tot slot, de DFBETA laat

zien in hoeverre de regressiecoëfficiënt verandert bij het weglaten van een case. De case is invloedrijk bij

$DFBETA > \frac{2}{\sqrt{n}}$ of $> \frac{3}{\sqrt{n}}$. In dit onderzoek zijn dat de waarden 0,039 of 0,058.

Met de syntax en output onder tabel C1 en de grenzen zoals hierboven berekend, is tabel C1 gemaakt.

Deze tabel geeft inzicht in de minimum- en maximumwaarden van de maten voor extreme waarden met

daarnaast de grenzen. Daaruit blijkt dat de DFFIT en DFBETA's binnen de grenzen blijven. De

gestandaardiseerde residuen, leverage en Cook's distance vereisen wel nog nader onderzoek want die

overschrijden de grenzen wel.

Tabel C1: Minimum-, maximum- en grenswaarden van de maten voor extreme waarden

	<i>Minimum</i>	<i>Maximum</i>	Grens
Gestandaardiseerde residuen	-6,806	3,761	tussen -3 en 3
Leverage	0,000	0,011	0,007
Cook's distance	0,000	0,039	0,002
DFFIT	-0,056	0,023	0,095 of 0,143
DFBETA Intercept	-0,030	0,026	0,039 of 0,058
DFBETA reputatie	-0,003	0,006	0,039 of 0,058
DFBETA woonduur	-0,000	0,000	0,039 of 0,058
DFBETA leeftijd	-0,001	0,000	0,039 of 0,058
DFBETA sociaal_netwerk	-0,004	0,005	0,039 of 0,058
DFBETA sociale_cohesie	-0,010	0,011	0,039 of 0,058

N = 2.655

Syntax voor het opslaan van de maten voor extreme waarden en de tabel *residual statistics* (tabel C2)

```
REGRESSION
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA COLLIN TOL CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT tevredenheid
/METHOD=ENTER reputatie woonduur leeftijd
/METHOD=ENTER sociaal_netwerk
/METHOD=ENTER sociale_cohesie
/PARTIALPLOT ALL
/SCATTERPLOT=(*ZRESID,*ZPRED)
/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID)
/SAVE ZPRED COOK LEVER ZRESID DFBETA DFFIT.
```

Tabel C2: residual statistics

Residuals Statistics ^a					
	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	3.10	9.76	7.76	1.046	2655
Std. Predicted Value	-4.460	1.912	.000	1.000	2655
Standard Error of Predicted Value	.024	.118	.051	.013	2655
Adjusted Predicted Value	3.10	9.76	7.76	1.046	2655
Residual	-7.543	4.168	.000	1.107	2655
Std. Residual	-6.806	3.761	.000	.999	2655
Stud. Residual	-6.823	3.767	.000	1.000	2655
Deleted Residual	-7.581	4.181	.000	1.110	2655
Stud. Deleted Residual	-6.882	3.776	.000	1.002	2655
Mahal. Distance	.199	29.005	4.998	3.341	2655
Cook's Distance	.000	.039	.000	.002	2655
Centered Leverage Value	.000	.011	.002	.001	2655

a. Dependent Variable: How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?

Syntax voor minimum- en maximumwaarden van DFFIT en DFBETA

DESCRIPTIVES VARIABLES=DFF_1 DFBO_1 DFB1_1 DFB2_1 DFB3_1 DFB4_1 DFB5_1
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.

Tabel C3: minimum en maximum warden van DFFIT en DFBETA

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
DFFIT	2655	-.05608	.02309	.0000558	.00379291
DFBETA Intercept	2655	-.02965	.02615	.0000001	.00312623
DFBETA reputatie	2655	-.00320	.00647	.0000000	.00040604
DFBETA woonduur	2655	-.00030	.00041	.0000000	.00003635
DFBETA leeftijd	2655	-.00052	.00021	.0000000	.00002948
DFBETA sociaal_netwerk	2655	-.00394	.00525	.0000000	.00041662
DFBETA sociale_cohesie	2655	-.00972	.01123	-.0000001	.00089007
Valid N (listwise)	2655				

Eerst is gekeken naar de waarden van de leverage en de Cook's distance. Een manier waarop extreme waarden goed herkend kunnen worden is door een spreidingsdiagram te maken met de leverage en Cook's distance-waarden. De punten die op beide waarden 'extreem' scoren worden zo in beeld gebracht. Dit spreidingsdiagram is twee keer gemaakt. In figuur C7 zijn de grenzen getrokken zoals genoteerd in tabel C1. Daaruit blijkt dat de grens van de Cook's distance te ingrijpend zou zijn voor deze dataset. Met de grens van 0,002 wordt een aanzienlijk deel van de dataset beschouwd als extreme waarde. Het is te grondig om deze er allemaal uit te halen. Daarom is de grens opgerekt naar 0,005 (zoals te zien in figuur C8). Met deze grens zijn er nog steeds opvallende punten die beschouwd worden als extreme waarden, maar het is een minder aanzienlijk deel van de dataset. De grens van de leverage kan wel aangehouden worden.

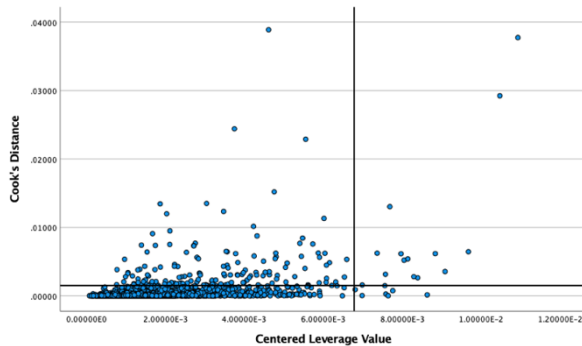
Syntax voor onderstaande spreidingsdiagrammen

GRAPH

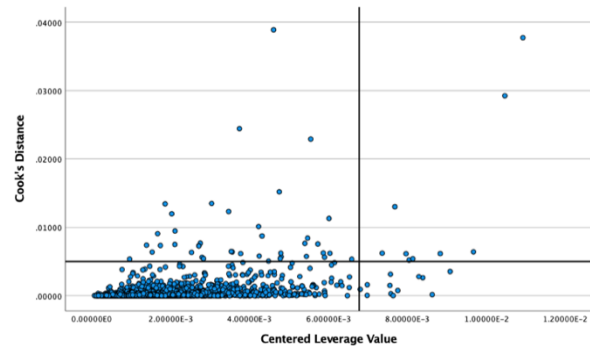
```
/SCATTERPLOT(BIVAR)=LEV_1 WITH COO_1
```

```
/MISSING=LISTWISE.
```

Figuur C7: spreidingsdiagram van leverage en Cook's distance met grenzen uit tabel C1

Figuur C8: spreidingsdiagram van leverage en Cook's distance met een minder ingrijpende grens

Met de grenzen zoals getekend in figuur C8 (leverage < 0,007; Cook's distance < 0,005) zijn vervolgens de extreme waarden verwijderd met de volgende syntax:

```
USE ALL.
```

```
COMPUTE filter_$=(obs = 1 AND COO_1 < 0.005 AND LEV_1 < 0.007).
```

```
VARIABLE LABELS filter_$ 'obs = 1 AND COO_1 < 0.005 AND LEV_1 < 0.007 (FILTER)'.  
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.  
FORMATS filter_$ (f1.0).  
FILTER BY filter_$.  
EXECUTE.
```

Hieruit volgt de nieuwe $N = 2.597$, wat betekent dat er 58 extreme waarden uit de dataset zijn gehaald.

Figuur C9 laat zien dat alle extreme waarden op de leverage en Cook's distance zijn verwijderd. Daarnaast

staat figuur C10, een histogram van de gestandaardiseerde residuen. Daaruit blijkt dat er nog een aantal

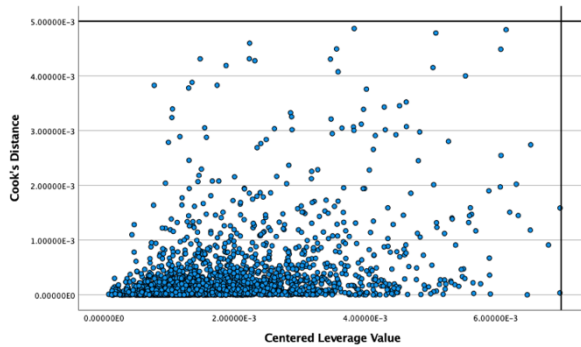
extreme gestandaardiseerde residuen zijn. Vooral aan de linkerkant van het histogram vallen deze op

(bijvoorbeeld rond de -4). Deze extreme waarden zijn niet uitgefilterd door de grenzen van de leverage en

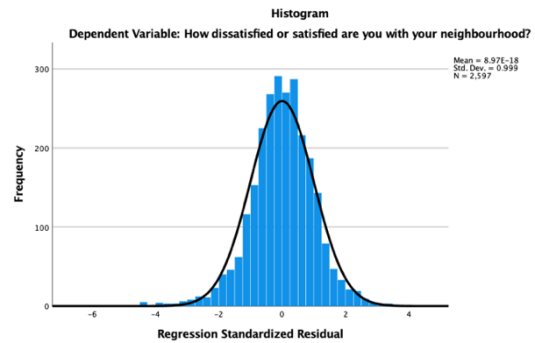
de Cook's distance. Uit het sorteren van de gestandaardiseerde residuen blijkt dat er nog 16 cases zijn die

buiten de grenzen van -3 en 3 vallen. Deze staan in tabel C4.

Figuur C9 spreidingsdiagram van leverage en Cook's distance na verwijderen extreme waarden

Figuur C10: histogram van de gestandaardiseerde residuen in model 4 na het verwijderen extreme waarden (N = 2.597)

Syntax voor het sorteren van de gestandaardiseerde residuen

`SORT CASES BY ZRE_1(A).`

Tabel C4: extreme gestandaardiseerde residuen

Respondent*	Gestandaardiseerde residu	Respondent	Gestandaardiseerde residu
816769	-4,46893	827438	-3,29278
801132	-3,77397	818927	-3,24399
875473	-3,73252	883886	-3,14491
837145	-3,69684	884649	-3,08240
867245	-3,67382	860842	3,02315
807675	-3,66598	851669	3,04089
888015	-3,35150	847201	3,08168
822558	-3,33638	842987	3,49602

* respondentnummer is herleid van de variabele `nomem_encr`

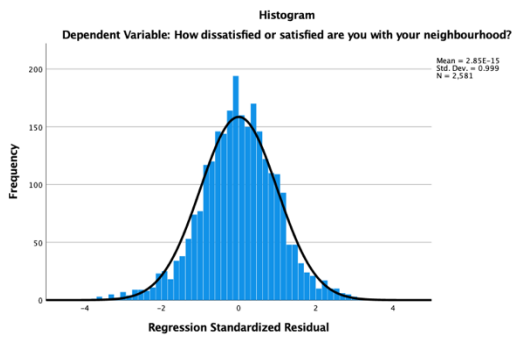
Voor het verwijderen van de laatste 16 cases, is onderstaande syntax gebruikt.

```
USE ALL.
COMPUTE filter_$=(obs = 1 AND COO_1 < 0.005 AND LEV_1 < 0.007 AND ZRE_1 > - 3 AND ZRE_1 < 3).
VARIABLE LABELS filter_$ 'obs = 1 AND COO_1 < 0.005 AND LEV_1 < 0.007 AND ZRE_1 > - 3 AND ZRE_1 < 3 (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMATS filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
```

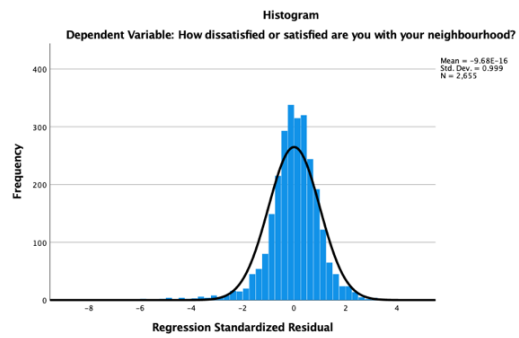
Dan blijven nog 2.581 cases over in de dataset. De figuren in bijlage C.1 geven de verdeling van de gestandaardiseerde residuen na het verwijderen van de extreme waarden (figuren C3 en C5). Ten opzichte van de oorspronkelijke verdeling van de gestandaardiseerde residuen blijken deze figuren een verbetering. Voor de volledigheid zijn deze hieronder ook nog weergegeven (figuren C11 en C12). Dat laat een verbetering zien van het model. Ook is de gecorrigeerde R^2 toegenomen en zijn de

betrouwbaarheidsintervallen van de regressiecoëfficiënten kleiner geworden. Het verwijderen van de 74 extreme waarden op basis van de leverage, Cook's distance en gestandaardiseerde residuen, heeft tot een verbetering geleid in het model.

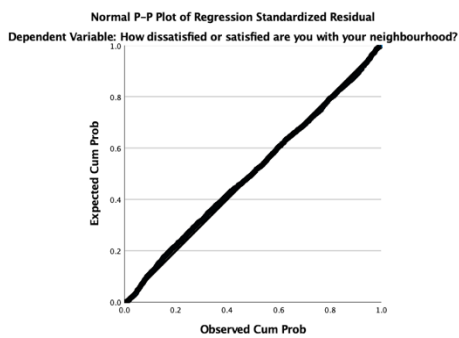
Figuur C3: histogram van de gestandaardiseerde residuen uit model 4

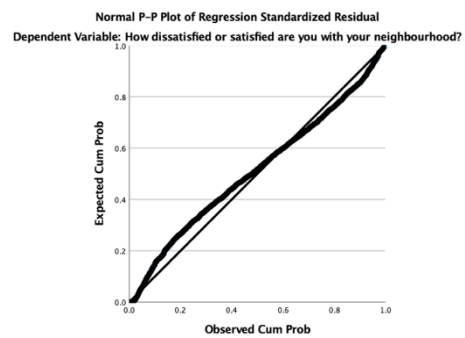
Figuur C11: oorspronkelijke histogram van de gestandaardiseerde residuen uit model 4

Figuur C5: PP-plot van de gestandaardiseerde residuen uit model 4

Figuur C12: oorspronkelijke PP-plot van de gestandaardiseerde residuen uit model 4

Figuren C3 en C5 zijn hier herhaald voor een gemakkelijkere vergelijking van de effect van het verwijderen van de extreme waarden.

C.3 MULTICOLLINEARITEIT

Bij het schatten van de modellen zijn ook de *Variance Inflation Factors* (VIF) berekend voor de modellen (tabel B4). De VIF-waarde geeft een indicatie voor de mate waarin de predictoren samenhangen, de multicollineariteit. Multicollineariteit kan een probleem vormen voor het model omdat dat betekent dat meerdere variabelen hetzelfde proberen te verklaren. Een VIF-waarde van 2 of hoger duidt hierop. Tabel C5 bevat een deel van tabel 3 uit hoofdstuk 4.3, waaronder de VIF-waarden. Daaruit blijkt dat deze allemaal tussen de 1,3 en 1,7 liggen en er geen sprake is van multicollineariteit binnen het model.

Tabel C5: Resultaten van de regressieanalyse model 4 ($N = 2.581$)

	b (SE)	p	VIF
Intercept	2,604*** (0,108)	< 0,001	
Reputatie	0,397*** (0,013)	< 0,001	1,479
Woontuur	0,004* (0,002)	0,048	1,308
Leeftijd	0,005*** (0,001)	< 0,001	1,337
Sociaal netwerk	-0,021 (0,018)	0,258	1,396
Sociale cohesie	0,543*** (0,032)	< 0,001	1,700
Gecorrigeerde R^2	0,525		
F -change	288,329	< 0,001	

* significant bij $p < 0,050$; ** significant bij $p < 0,010$;

*** significant bij $p < 0,001$